

Når vi har set høringssvarene, har det jo været et gennemgående træk, at alt det var ønskeligt. Ydermere var der jo også lagt op til, at der kunne afsættes penge i en pulje til at lette de allerhårdst trængte, de såkaldte barmarksprojekter.

Meget af det er jo ikke med i L 244, som vi her har til behandling. Det beklager vi selvfølgelig meget i Socialdemokratiet, fordi det, vi nu har tilbage, vel dårligt kan være mindre, nemlig et lovforslag, som nu sørger for, at de centrale kraftvarmeværker i de store byer nu får en afregningsmodel, der selvfølgelig harmonerer med gældende lovgivning, også i forlængelse af den præcisering, som et cirkulære i august 1998 tilsagde. Det er der ikke noget galt i, selvfølgelig, og derfor stemmer vi selvfølgelig også for det. Det er også nødvendigt, at det bliver præciseret, og at forløbet omkring afgiftspolitikken er korrekt.

I lovforslaget er der jo forskellige modeller, der viser, hvordan en sådan afregningsmetode kan fungere. Den præciserer også, at allerede indgåede og kommende aftaler, som er godkendte af Elprisudvalget, også skal være udgangspunkt for den videre afgiftsbetaling.

Så alt i alt må vi nok sige, at det er blevet et reparationsforslag, som bl.a. også sikrer, at den el, der produceres på de store centrale kraftvarmeværker, ikke belægges med afgift to gange, nemlig både i produktionsledet og i aftagerledet.

Det er selvfølgelig som selvstændigt objekt godt nok, men vi havde gerne set, at vi var kommet det skridt videre, som der jo trods alt er stor, bred enighed om, og derfor ser vi også frem til, at regeringen ved først givne lejlighed fremsætter det forslag, som vi stadig væk i Socialdemokratiet finder er nødvendigt, og som mange forbrugere ude i det åbne land helt klart måtte forvente af os.

Men det er klart, at nødvendigheden af at justere på afgiftsmodellerne og sikre, at de fungerer, også for de centrale kraftvarmeværker, betyder, at Socialdemokratiet stemmer for og anbefaler dette lovforslag.

Peter Hansen-Nord (V):

Dette er resultatet af en politisk aftale, som vi har lavet med skatteministeren.

Jeg vil godt indlede med at sige, at det heldigvis ikke så sjældent sker, at relevante høringssvar giver anledning til, at man ændrer en lovtæst. Til gengæld mener jeg, at det er yderst

sjældent, at irrelevante og direkte misvisende høringssvar også giver anledning til ændringer. Jeg synes, L 244 er et eksempel herpå.

Jeg håber, at forvirringen har bredt sig hos dem, der har båret til, at Kommunernes Landsforening, Danske Fjernvarmeværkerforening får en form for røde ører her sommeren over, indtil man til efteråret får fat om de problemer, som stadig væk ligger, og som er et problemsæt, der ikke løser sig selv. Og man kan sådan set i princippet ikke komme videre, før man får kigget på de her ting.

Men nu er det altså blevet skåret helt klart ud i pap, så ingen skal misforstå, og ingen længere bør kunne misforstå, at det på intet tidspunkt har haft at gøre med de høje fjernvarmepriser, som startede den 1. september 1998; nu må det stå krystalklart for alle. Man har lavet den her maskine, og det er en nødvendig maskine, der skal fungere for i hvert fald at sikre afgiftsfritagelse for brændsler, der medgår til elproduktion, og samtidig cementerer lovforslaget den juridiske status, som et tilsvarende tidligere lovforslag arbejder ud fra.

Vi vælger i Venstre over for det her hverken at stemme for eller imod, og så vil vi se på, hvad der i øvrigt måtte komme op under udvalgsbehandlingen.

Frank Dahlgaard (KF):

Det lovforslag, der ligger, er i hvert fald bedre end det, der var udsigt til at skulle komme til at ligge på Folketingets bord. Det, der var udsigt til, var nemlig, at der ville komme et forslag, som ville have givet yderligere stigninger for de mange varmemefbrugere ude i de store provinsbyer, yderligere stigninger oven på de meget store stigninger, som kom som følge af dette cirkulære fra august sidste år, som for op mod 800.000 familier i store provinsbyer betød stigninger i størrelsesordenen 200-300 kr. mere i varme om måneden. Det svarer til en middelstor finanspolitisk stramning, og den blev sat igennem, bare fordi man nu fortolkede, at man ikke tidligere på ordentlig vis havde fulgt reglerne omkring beskatning af kraftvarme, og det skulle så ske nu – bang!

Det har været og er anfægtet ved Landsskatretten. Der kører en sag nu anlagt af Midtkraft ved Århus mod Skatteministeriet, om det, der er sket, nu er rimeligt og lovligt og rigtigt. Og det er anfægtet i høringssvaret fra Kommunernes Landsforening. Her gjorde man også opmærksom på, at det lovforslag, der var på vej,

men som nu er blevet afværget, kunne lukke af for denne domstolsprøvelse, der nu er i gang. Og det ønskede vi ikke.

Fra konservativ side synes vi ærlig talt, at de mange familier i de store provinsbyer har fået stigninger nok i varmeudgifterne. Havde det været en almindelig finanspolitisk stramning af bare næsten den samme størrelsesorden, så havde man da lavet overgangsordninger og ikke smækket så stor en stigning ud til mange mennesker med et brag. Det er simpelt hen ikke socialt rimeligt.

Men sådan bliver det heller ikke med dette forslag. Der kommer ikke, har jeg forstået, yderligere stigninger som følge af dette forslag i varmepriserne for de hårdt ramte familier i disse provinsbyer. Og så kan man godt sige: Jamen de har ganske lave varmeudgifter i forhold til mange andre steder i landet. Ja, det er rigtigt, men folk indretter sig nu engang efter forholdene, indretter deres økonomi, og der kan vi altså ikke pludselig brat ændre voldsomt på det. Der må i hvert fald være tale om overgangsordninger.

Så det forslag, der ligger her, er da i hvert fald bedre. Der kommer ikke yderligere stigninger oven på de store stigninger, der har været, og – har jeg forstået – det udelukker heller ikke, hvis den retssag, der er anlagt af Midtkraft i Århus mod Skatteministeriet, skulle blive vundet af Midtkraft Århus og tabt af Skatteministeriet, at der så kan blive tale om, at der skal tilbagebetales penge til kraftvarmeværkerne med mulighed for nedsættelse af priserne for varme-forbrugerne. Det er vi selvfølgelig tilfredse med.

Med lovforslaget her gives der fortsat lov-hjemmel for fritagelse af afgift på brændsel til elfremstilling. Det var nødvendigt. Det er selvfølgelig en god ting. Men Det Konservative Folkeparti har ikke lod og del i de store stigninger i varmeudgiften ude i de store provinsbyer, som er sket som følge af dette cirkulære fra august sidste år.

Men sådan som det ligger nu, vil Det Konservative Folkeparti ikke stemme imod forslaget.

(Kort bemærkning).

Erik Mortensen (S):

Det er nogle voldsomme tal, hr. Frank Dahlgaard slynger om sig med. Det kunne da egentlig være rart at få bekræftet, om ikke disse voldsomme stigninger, som bliver nævnt her,

og som skulle være en følge af det oprindelige lovforslag, rent faktisk er 200-300 kr. om året. Det tror jeg nok ville være klædeligt at få bekræftet heroppefra.

Det kunne også godt være spændende at få bekræftet, hvorvidt de stigninger, der har fundet sted rundt omkring, ikke bunder i en lov, der er vedtaget i 1982, hvorefter en borgerlig regering jo i adskillige år administrerede samme lov og åbenbart ikke fandt anledning til at tjekke, om nu også forholdene blev administreret efter hensigten. At det så sker nu, kunne man så måske sige er en tilfældighed, men det kunne jo lige så godt være sket under en borgerlig regering, og så ville resultatet være nøjagtig det samme. Så ville man have fået en stigning, selvfølgelig, der minder om den, vi nu ser her. Det er simpelt hen kun et spørgsmål om at få korrigeret de forhold, som af forskellige grunde har hersket på området, så jeg synes, der er et par forhold i hr. Frank Dahlgaards fremstilling, der trænger til en lidt dybere belysning.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Ja, det er jo lidt pudsigt, at vi her diskuterer et lovforslag, som jo altså ikke ligger her, men som var på vej til Folketingets bord, men så lad os gøre det.

Det er rigtigt, at det forslag, som altså ikke ligger her, men som var på vej, kunne have givet anledning til – eller ville have givet anledning til – yderligere prisstigninger af størrelsesordenen 20-25-30 kr. mere om måneden eller 250-300 kr. mere om året. Det er ikke meget, men det er noget. Og når det kommer på toppen af de meget store prisstigninger, som er 10 gange større som følge af dette augustcirkulære, så er det bare dråben, der får bægeret til at flyde over, og så siger vi fra. Og at det er i den størrelsesorden, er vi godt klar over.

Den anden ting er, at der er rejst anfægtelser omkring, om det er rigtigt, om det er lovligt at smække disse cirkulærestigninger ud, om cirkulæreadministrationen nu er lovlig. Det mente vi umiddelbart den var. Men vi har fået efterretning om, at det godt kan diskuteres, og vi ønsker ikke, at en sådan domstolsprøvelse skal blive udelukket med det lovforslag, der var på vej. Det sker i hvert fald ikke med det, der ligger nu, og det er en god ting. Og derfor vil vi ikke stemme imod det, der ligger nu. Det havde vi gjort med det andet.

Aage Frandsen (SF):

Dette lovforslag er også resultat af en del af de drøftelser, der har været i forbindelse med el-reformen. I den forbindelse var der et forsøg på at få en ligestilling omkring centrale og centrale kraftvarmeværker med hensyn til deres afgifter. Det er et synspunkt, som vi har støttet. Vi er gået ind i den diskussion med henblik på at finde ud af at få denne større ligestilling.

Det viste sig så, at det ikke kunne lade sig gøre. Forskellige grunde gjorde, at det ikke kunne lade sig gøre. Indirekte er det vel fremkommet i dag, hvorfor det bl.a. ikke kunne lade sig gøre. Det kan være, det var det, der var motivet, men det kan også være tilfældet, at det var andet. Der er somme tider i politik noget, der er helt klart og noget, der er mindre klart. Det her hører jo nok til under det mindre klare.

Men det lovforslag, vi har her, er jo så forholdsvis lidt. Det drejer sig om, at den praksis, som blev sat i værk i forbindelse med cirkulæret fra august 1998, nu køres ind som lov. Det er en praksis, som regeringen har sat i værk, og vi vil ikke forhindre regeringen i at få den gennemført via lov. Det vil jeg altså understrege: Vi vil ikke forhindre dem i det. Og der ligger også i det, at vi heller ikke tager medansvar for det, der er sket, lige så vel som vi heller ikke har medansvar for den administration, der fra 1982 og fremefter har været ført på en bestemt måde, som gav skattemyndighederne problemer.

Derimod ser vi så frem til, som det anføres i bemærkningerne, at man vil arbejde med henblik på en lovgivning vedrørende decentral kraftvarme fra oktober 1999 med henblik på, at afgifterne i højere grad kan være ens. Og det ser vi frem til med henblik på, at varmemeforbrugerne bliver mere ens stillet.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet til kl. 13.00, hvor vi først går til punkt 10 på dagsordenen: Spørgsmål til ministrene.

Mødet udsat kl. 12.00

Mødet genoptaget kl. 13.00

Meddelelser fra formanden**Anden næstformand (Henning Grove):**

Justitsministeren (Frank Jensen) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje, lov for Færøerne om retsafgifter, lov om rettens pleje i Grønland, lov om statens tjenestemænd i Grønland, lov om landvæsensretter og lov om nordisk vidnepligt m.v. (Rekruttering og udnævnelse af dommere, dommerfuldmægtiges ansættelsesvilkår, dommers bierhverv og ændringer som følge af oprettelsen af Domstolsstyrelsen m.v.). (Lovforslag nr. L 247).

Man gik først til dagsordenens punkt 10, som var:

10) Spørgsmål til ministrene.**A. Spørgetimen****Anden næstformand (Henning Grove):**

Til at besvare spørgsmål i spørgetimen har statsministeren i dag udpeget udenrigsministeren.

Der er til udenrigsministeren tilmeldt 3 spillere, der vil få ordet i denne rækkefølge:

1. Keld Albrechtsen.
2. Jens Hald Madsen.
3. Søren Søndergaard.

Ministerne får ordet, hver gang et medlem har afsluttet et indlæg, og har første gang 2 minutter til rådighed og følgende gange 1 minut. Medlemmernes taletid er 1 minut. Hovedspørgeren kan få ordet to gange, og herefter er der som bekendt muligheder for, at medspillere kan få ordet én gang. Et hovedspørgsmål med eventuelle tillægsspørgsmål må højst tage 15 minutter.

Spm. nr. US 59**Keld Albrechtsen (EL):**

Jeg vil gerne spørge udenrigsministeren, hvad den danske regerings holdning er til det såkaldte nonpaper, »ikkepapir«, som den tyske regering, det tyske EU-formandskab har udarbejdet

som oplæg til forberedelsen af den kommende regeringskonference i EU om institutionelle reformer.

Nu har jeg også haft lejlighed til at stille spørgsmål til udenrigsministeren om det i Europaudvalget. Men jeg synes, det kunne være godt at få en offentlig, åben tilkendegivelse her i Folketingssalen om den danske regerings holdning til især to spørgsmål:

Om den danske regering vil stå fast på, at det skal være en smal regeringskonference, hvor der ikke kommer andre emner på end dem, der udtrykkeligt er nævnt i artikel 1 i protokollen til Amsterdamtraktaten.

Og om den danske regering vil sige nej til det tyske forslag om at oprette en slags vismandsgruppe til at udarbejde traktatforslag.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Det er den danske regerings opfattelse, at den kommende regeringskonference skal være smal, skal behandle de spørgsmål, der ikke blev færdigbehandlet i Amsterdam, dvs. spørgsmål om kommissionssammensætningen, om stemmevægt eller dobbelt flertal og også spørgsmål om udvidet anvendelse af kvalificerede flertalsafgørelser. Det er regeringens standpunkt; det arbejder vi for.

Vi har ikke fra dansk side noget ønske om, at der skal nedsættes en særlig vismandsgruppe for at løse disse problemer. Det finder vi i øvrigt også er overflødigt. Disse spørgsmål er jo teknisk enkle. De kan klares og bør efter vores opfattelse klares ved, at Coreper arbejder med disse spørgsmål. Det er det enkleste, det er det letteste, og det vil blive den hurtigste vej.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak for svarene.

Det er jo galt nok, at der kommer de emner på, som er nævnt i Amsterdamtraktaten. Det kan vi jo ikke rigtigt gøre noget ved, for den traktat blev jo desværre godkendt. Derfor er jeg godt tilfreds med, at den danske regering fastholder, at der ikke skal mere på.

Jeg er også godt tilfreds med, at regeringen siger nej til dette forslag om en vismandsgruppe, som jo ville gøre, at man fik en kreds uden for regeringernes område til at gå ind og lave et forslag. Det kunne komme helt ud af kontrol.

Så vil jeg blot spørge ministeren: Er der så risiko for, at de andre emner, som der er nogle lande, der ønsker at få taget op, f.eks. forsvarsområdet, som vi diskuterede i går, eller sådan

nogle forslag, som at Parlamentet skal kunne afsætte EU-kommissærer enkeltvis, så alligevel kommer ind på dagsordenen, eller bliver der udskrevet særlige regeringskonferencer om de spørgsmål?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Traktaten giver jo bestemte regler for, hvorledes der kan indkaldes til en regeringskonference. Og der er altså intet enkelt medlemsland, der kan forhindre sager taget op på en regeringskonference. Det er jo noget, man enes om, som man skal prøve på at finde en enighed om.

Men jeg kan forsikre om, at det danske udgangspunkt er som nævnt, og at vi vil gøre, hvad vi kan, for at det er disse synspunkter, der sejrer. Garantier kan man ikke give i sådan en type af politiske forhandlinger med de regler, der gælder, men jeg kan give den garanti, at dette er den danske regerings udgangspunkt, og at vi vil slås for vores standpunkt.

Bertel Haarder (V):

Venstre er enig med regeringen i, at der ikke skal rejses alle mulige emner på denne lille regeringskonference, men man kan jo ikke forhindre, at andre lande rejser emner, nye emner. Og et af emnerne vil jo uden tvivl blive spørgsmålet om, hvorvidt kommissærer enkeltvis skal kunne afskediges for deres dårlige ledelse, deres nepotisme eller manglende handlinger, hvad det nu kan være. Derfor vil jeg gerne spørge udenrigsministeren om, hvad regeringens og regeringspartierne syn er på den sag.

Hidtil har regeringen jo holdt fast i, at kommissærerne kun er kollektivt ansvarlige. Vi mener i Venstre, at det synspunkt ikke holder, det er urimeligt, og det fører til, at kommissærerne kan dække sig bag kollegialitetens skjold. Det vil jeg gerne bede udenrigsministeren tage stilling til. Hvad er regeringens og regeringspartierne holdning til den sag?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg ser meget nødtigt, at en diskussion om dette kommer til at blokere for en smal regeringskonference, der hurtigt kan gøre sig færdig, så vi får løst de spørgsmål, der har med udvidelsen at gøre. Det må jeg sige. Det er ikke mit ønske, at det skal ske. Men vi vil selvfølgelig som alle andre regeringer være i den situation, at hvis spørgsmålene rejses, må vi gå ind i diskussionen.

Må jeg så i øvrigt henvise til, som jeg også ved at det er fremgået af vores drøftelser i Europaudvalget, at der jo er forudset en mere omfattende revision af Traktaten, når medlems-tallet i EU overstiger 20. Til den tid vil det jo være naturligt at tænke mange ting igennem, herunder også Kommissionens måde at arbejde.

I øvrigt kan dette spørgsmål om kommissærer og deres repressalier over for kommissærer jo løses på flere måder. Det kan jo dels gøres internt i Kommissionen, og det kan selvfølgelig også gøres ved, at man tillægger Parlamentet beføjelser.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Lige præcis det sidste, udenrigsministeren siger, er jo rigtigt: at man kan løse spørgsmålet omkring Kommissionens problemer på flere måder, og en af måderne, som jeg gerne vil høre udenrigsministerens holdning til, er at flytte initiativretten fra Kommissionen til Ministerrådet, så man sikrer, at det er de enkelte landes repræsentanter, ministrene med mandat hjemme fra deres nationale parlamenter, som er igang sætterne for den politiske debat på EU-plan, og ikke en embedsmandsstat i Kommissionen.

Selv om Dansk Folkeparti er enig med udenrigsministeren i – ja, vi kunne i virkeligheden have været helt foruden en ny regeringskonference, men det skal der komme – at det skal være den smallest mulige, så bliver det jo sådan, at der kan komme mange forslag på bordet, som udenrigsministeren også har tilkendegivet her under debatten, for der er jo ikke lukket af for, at landene kan stille forslag til regeringskonferencen.

Derfor kan et spørgsmål om Kommissionens placering selvfølgelig komme op, og dér vil jeg gerne høre, om regeringen så ikke er enig i, at et af svarene kunne være at flytte initiativretten fra embedsmandskommissionen til de folkelige repræsentanter fra landene, som kommer med et mandat hjemme fra de nationale parlamenter.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg er ikke tilhænger af at fratage Kommissionen initiativretten. Det tror jeg ville føre til en temmelig stor lammelse af Kommissionen og Kommissionens arbejde med forslag. Så det er ikke nogen mulighed.

Så synes jeg i øvrigt, at man skal se på, hvorledes arbejdet faktisk fungerer i praksis i Ministerrådet. Det er jo ikke sådan, at Kommissio-

nen ikke lytter til, hvad medlemsstaterne foreslår. Der kommer jo massevis af forslag fra medlemsstaterne, som indgår i behandlingen, og som Kommissionen så også tager op, og så bliver det en del af en løsning. Derfor vil jeg sige, at dette spørgsmål mere er ideologi og oven i købet teologi, end det er praksis.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 60

Jens Hald Madsen (V):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge til sammenholdet i NATO, som efter vores mening er fortrinligt for øjeblikket, og så det måske manglende sammenhold, der er i EU for øjeblikket omkring Kosovosituationen.

Først omkring NATO: Nu har Jeltsin lige afskediget sin regeringsleder, og det kan vel give en del uro, og når Rusland er med til at forhandle, så kunne jeg godt tænke mig at spørge udenrigsministeren om, hvilke påvirkninger udenrigsministeren tror det kan have, og samtidig spørge, om processen med Kina er ved at stoppe, eller om den igen kan udvikle sig.

Det sidste, jeg vil spørge om, er, hvad den danske regering vil gøre mod den manglende fælles koordination, der er i EU omkring flygtningefordelingen, omkring den manglende udbetaling af penge, og om det ikke sætter fokus på, hvordan fremtidens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik overhovedet kan etableres i et EU-fællesskab.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Udnævnelsen af en ny statsminister i Rusland er det jo vanskeligt at kommentere i detaljer, til dels på grund af tidsfaktoren. Vi har jo dårlig haft mulighed for rigtig at sætte os ind i de russiske reaktioner. En meget tidlig reaktion fra Rusland er kommet fra formanden for Dumaen, som stærkt har beklaget, at hr. Primakov ikke længere er statsminister. Derfor ville mit umiddelbare svar på spørgsmålet først og fremmest gå på, at udnævnelsen af den nye premierminister, statsminister, formentlig vil vanskeliggøre samarbejdet med Dumaen yderligere.

Hvad Kina angår, vil jeg først gentage det, som jeg jo også på Danmarks vegne og på regeringens vegne har sagt, at vi meget stærkt beklager den bombning, der fandt sted af den kinesiske ambassade i Beograd, og det er også

forståeligt, at det må give anledning til reaktioner fra den kinesiske regerings side. Det har den gjort. Vi har fra dansk side beklaget det stærkt over for kineserne.

Jeg håber, og jeg tror også, at Kina vil være interesseret i fortsat at indgå i bestræbelsen for at finde en løsning i Kosovo. Hvad det angår, er det jo vigtigt, for på et tidspunkt må man se for sig, at der fremlægges forslag i FN's Sikkerhedsråd, som skal være grundlaget for det internationale samfunds videre arbejde med en fredsløsning i Kosovo.

Hvad flygtningespørgsmålet angår, må jeg sige, at vi fra dansk side har været stærkt kritiske over for Kommissionen. Udviklingsministeren har rejst spørgsmålet over for Kommissionen, og jeg vil benytte lejligheden til også på Rådsmødet på mandag at gøre det.

Jens Hald Madsen (V):

Jeg siger tak for svarene.

Den her kritik af, at man ikke får udbetalt pengene, man har ikke nogen form for solidaritet i flygtningefordelingen, sætter det ikke nogle tanker i gang hos den danske regering og hos udenrigsministeren om, hvordan man fremover i EU skal kunne samarbejde omkring en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik?

Jeg vil også gerne spørge, om udenrigsministeren har haft nogle overvejelse om det mere langsigtede omkring alle de nabolande – Albanien, Makedonien, problemstillingen i Montenegro – altså det langsigtede i at få dem på rette fod igen, når vi forhåbentlig får løst den her krise.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Spørgsmålet om fordelingen af flygtninge er jo juridisk set noget, der henhører under de retlige og indre anliggender. Sådan er det præciseret i Traktaten. Men det er da klart, at der er en udenrigspolitisk dimension i dette her, og jeg synes ikke, at måden at håndtere det på, som EU's indenrigsministre har forsøgt at gøre det, har været særlig heldig, tværtimod, må jeg åbent tilkendegive. Den danske regering har også udtalt sig kritisk om det, og jeg vil gerne gentage den kritik.

Hvad det langsigtede angår, vil jeg tage mit udgangspunkt i det tyske formandskabs forslag til en stabilitetspagt for det sydøstlige Europa. Det er netop de lande, som spørgeren her nævner. Det afgørende for EU er at prøve på at opstille et perspektiv eller et håb for disse lande

om, at de ikke er dømt til evig fattigdom, krig og ødelæggelse, men at EU kan udforme en politik med perspektiv i for disse lande, der giver dem en nærmere tilknytning til EU, hvad de ønsker sig, og som også giver os nogle, skal vi sige, økonomiske forpligtelser over for landene for at hjælpe dem på fode.

Peter Skaarup (DF):

I forlængelse af ministerens svar på spørgsmålet fra hr. Jens Hald Madsen ville jeg også godt spørge i forbindelse med bombningen af den kinesiske ambassade i Beograd og andre civile mål, som det jo er dybt ulykkeligt at NATO står bag, om ikke ministeren mener, at der nu er basis for, at man stopper angrebene i Serbien.

Har vi ikke givet Milosevic den lektie, som Vesten gerne vil give ham, og vil regeringen ikke lytte til f.eks. generalsekretæren for Folkekirkens Nødhjælp, Christian Balslev-Olesen, der i sidste uge opfordrede NATO til at stoppe bombningerne og sørge for, at nødhjælpen kunne komme frem til de flygtninge, der er i klemme i Kosovo?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Svaret er nej; det har regeringen ikke nogen hensigt om. Det internationale samfund inklusive Rusland har senest i den såkaldte G 8-erklæring klargjort, at der er en række betingelser, der skal opfyldes fra serbisk side. Disse betingelser er ikke opfyldt, og derfor fortsætter NATO's aktion.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 61

Søren Søndergaard (EL):

Det ligger netop i forlængelse af den diskussion eller de oplysninger, som udenrigsministeren giver om de undskyldninger, som også udenrigsministeren så markant og klart har givet til Kina for bombningen af den kinesiske ambassade i Beograd.

Nu går vi selvfølgelig ud fra, at det er en fejltagelse; der er nu rygter i gang om, at det ikke er en fejltagelse, men o.k., vi går ud fra, at det er en fejltagelse. Men så er det, at jeg har svært ved at forstå, hvorfor specielt fejlbombningen af den kinesiske ambassade giver anledning til en så markant fremrykning fra udenrigsministeren og sådan en markant undskyldning fra uden-

rigsministeren. Jeg mener, det er jo ikke den første fejlbombning, der er foregået. Jeg tror, det var dagen inden eller to dage inden, at den kinesiske ambassade blev bombet, at et hospital blev bombet, hvor civile blev dræbt.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge: Hvad er baggrunden for, at udenrigsministeren finder det så rigtig og så markant at undskylde en fejlbombning af den kinesiske ambassade, hvorimod de andre fejlbombardementer er gået mere upåagtet hen?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg vil gerne benytte en god lejlighed til at beklage hver og en af de fejlbombninger, der er sket. Vi kan i øjeblikket opgøre tallene til 12 ud af et samlet antal gennemførte bombninger på ca. 9.000. Der er her sket 12 fejlbombninger. Dem vil jeg gerne beklage hver og en. Det er 12 for mange.

Når bombardementet af en ambassade tiltrækker sig særlig opmærksomhed, er det jo på grund af den særlige beskyttelse, som i folkeretten tilkommer landes ambassader. Derfor har det en særlig karakter og gjorde det nødvendigt med en meget klar tydelig undskyldning.

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes, at under det tidligere spørgsmål og også under det her spørgsmål svarede udenrigsministeren ikke på, hvad der ville blive gjort for at følge op bl.a. på opfordringerne fra generalsekretær Christian Balslev-Olesen om at nå frem til de betrængte flygtninge i Kosovo.

Jeg kan også minde om, at den italienske præsident Scalfaro har sagt: Nu må vi have en afslutning på de her bombninger, og nu må der forhandles til. Altså i en situation, hvor der er så kraftige forhandlinger, som der forhåbentlig er i gang, burde man nok stoppe op på baggrund af det.

Derfor håber jeg og Dansk Folkeparti, at udenrigsministeren vil tage initiativ til at rette henvendelse i NATO-Rådet med henblik på et øjeblikkeligt stop for de her bomber, som desværre ofte rammer forkert.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Den danske regering og jeg står helt og fuldt bag ved de krav, som det internationale samfund har stillet op over for Milosevic. Disse bombninger kan ophøre, det øjeblik Milosevic opfylder kravene, som bl.a. er et øjeblikkeligt stop for serbiske voldshandlinger, tilbagetræk-

ning af serbiske styrker, adgang for de humanitære nødhjælpsorganisationer og så i øvrigt en civil og militær international tilstedeværelse i Kosovo.

Alt sammen har til hensigt at muliggøre, at flygtninge kan vende tilbage. Hvis ikke vi sikrer, at der er, om jeg så må sige, sikre og ordentlige forhold i Kosovo, så vender flygtningene ikke tilbage. Det er jo kernespørgsmålet. Derfor er det vigtigt, at der også indgår i det internationale samfunds planer, at der skal indsættes en international styrke for at yde sikkerhed for de tilbagevendende.

Jens Hald Madsen (V):

Det, der giver mig anledning til at rejse mig, er, at den tidligere spørger har fokuseret så meget på konsekvensen af, at NATO har begået fejl, og helt glemmer baggrunden for, at NATO overhovedet bomber.

Det får mig til at spørge: Har vi en 100 pct.s garanti for, at Milosevic og hans andre forbrydere, vil jeg kalde dem, bliver retsforfulgt i Haag? Kan man lave en garanti, kan man sige: Uanset hvilke forhandlinger NATO vil gå ind i til sidst, kunne man så på nuværende tidspunkt sige, at konsekvensen, uanset hvad, vil være, at Milosevic og hans andre ledere vil komme til Haag og blive retsforfulgt?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Garanti kan jeg ikke give. Jeg kan garantere, hvad den danske regerings standpunkt er, og det er, at Milosevic og med ham en række andre skal stilles for en krigsforbryderdomstol.

Der er et arbejde i gang med at indsamle omfattende dokumentation bl.a. blandt de fordrevne eller deporterede, som mange af dem jo er, som har berettet om, hvad der er foregået i Kosovo. Der samles materiale sammen med henblik på at kunne gennemføre en troværdig krigsforbryderproces ved en krigsforbryderdomstol.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Siden krigsudbruddet har der jo været en stadig stigende flygtningestrøm til nabolandene fra Serbien, og der har i Danmark været indsamlinger af mange forskellige arter for at komme de nødstedte til hjælp. Regeringen har bedt Folketinget bevilge 180 mio. kr. – det har Folketinget gjort – til at hjælpe i nærområdet.

Alligevel får vi daglige bulletiner om, at de flygtningelejre, der skulle etableres, ikke er

etableret på tilstrækkelig vis, ikke fungerer efter hensigten, at katastrofen nu er lige om hjørnet i nabolandene.

På den baggrund vil jeg gerne spørge regeringen, spørge udenrigsministeren, hvad regeringen gør for at sikre den hjælp, som er så nødvendig i nabolandene, for at sikre, at folk i deres nærområder får den hjælp, de har behov for.

Jeg synes specielt, det er nødvendigt at stille det spørgsmål, på baggrund af at regeringen har brugt store ressourcer på at forklare os, at vi skulle tage 1.500 flygtninge til Danmark til en pris af 158 mio. kr., samtidig med at regeringens egne tal viser, at 60.000 mennesker i nabolandene dernede kunne have været hjulpet i en periode af 6 måneder for samme pris.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Efter min opfattelse taler vi ikke her om et enten eller: Enten at hjælpe dér eller at tage folk her. Vi taler om at gøre begge dele. Hovedindsatsen må selvfølgelig være over for de mange hundrede tusinde, som er i nærområderne.

Og vi er fra den danske regerings side ikke tilfredse med den måde, arbejdet er tilrettelagt på. Vi er ikke tilfredse med, at Kommissionen ikke har udbetalt de penge, som Kommissionen har sagt at de ville stille til rådighed. Vi er ikke tilfredse med alle sider af den internationale måde at organisere flygtningearbejdet på.

Udviklingsministeren er lige vendt hjem fra en rejse, der bl.a. har ført ham til Albanien, og jeg vil meget anbefale, at Folketinget fører en intens diskussion med udviklingsministeren, hører på hans erfaringer, hans oplevelser. Jeg ved i øvrigt, at ministeren i dette øjeblik er i Europaudvalget netop for at drøfte dette spørgsmål.

Men det synes jeg er et overordentligt væsentligt spørgsmål, og jeg skal i hvert fald have en snak, en samtale med udviklingsministeren senere i eftermiddag for at se, hvad han har lært af sine rejser, og se, hvorledes vi fra dansk side kan bidrage til, at det gribes bedre an.

Hermed sluttede spørgsmålet.

B. Spørgetiden

Spm. nr. S 2022

1) Til statsministeren af:

Poul Nødgaard (DF):

»Har statsministeren til hensigt i den kommende folketingssamling ugentligt at stille sig til rådighed i spørgetimen på linje med det, der er sædvane i flere andre vesteuropæiske parlamentariske demokratier, og således medvirke til at styrke den åbenhed om regeringens arbejde, som statsministeren så ofte har fremhævet vigtigheden af?«

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg har en klar aftale med Folketinget, som ikke indebærer, at der er grundlag for spørgsmålet. Det er ikke meningen. Formålet er, at jeg i god tid annoncerer, hvilke ministre der deltager i spørgetimen, og vi har nu en fornyet aftale med Folketinget, som betyder, at vi i næste samling flytter spørgetimen til om tirsdagen, og der håber jeg da, at man vil opleve stor flid i Folketinget med hensyn til at stille spørgsmål til de enkelte ministre.

Hr. Poul Nødgaard er sikkert bekendt med, at statistikken i forhold til ministrene og deres fremmøde ikke helt løftes af en tilsvarende aktivitet på folketingsmedlemmernes side, men det kan forhåbentlig blive bedre.

Poul Nødgaard (DF):

Jeg må sige til statsministeren, at jeg står meget uforstående over for det svar, som i øvrigt er rimelig negativt over for, at statsministeren skal medvirke meget aktivt til at vende den, kan vi jo godt sige, fiasko, den uforberedte spørgetid har været.

Den skal nu flyttes til om tirsdagen, men det, der så kan redde spørgetiden, er jo, at statsministeren i meget højere grad stiller op ved de tirsdagsspørgsmål hernede, hvor statsministeren samtidig har haft lejlighed til at være til regeringsmøde og vil kunne komme ned og rent ud sagt blive udspurgt om, hvad der sker i vores land.

Jeg vil godt spørge statsministeren: Jeg ved, at statsministeren har, tror jeg nok, Blair, den engelske premierminister, som forbillede, og Blair stiller op en gang om ugen til spørgsmål, også fra hans egne folk; også hans egne partifæller går stærkt på premierministeren.

Hvorfor er statsministeren så afvigende over for at være med til at forsøge at redde denne

uforberejede spørgetid ved at møde meget aktivt op og helst hver eneste tirsdag?

Bertel Haarder (V):

Er statsministeren opmærksom på, at det i Europaparlamentet er blevet en stor succes ved fri spørgetid til kommissionsformanden hver onsdag under menigsessionerne i Bruxelles. Det er faktisk det eneste tidspunkt, hvor der er en virkelig levende debat i dette meget store parlament. Derfor ville jeg spørge, om statsministeren er opmærksom på det, og om han eventuelt kunne overveje at stille sig til rådighed for noget lignende her i Folketinget.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Ja, jeg er en lille smule overrasket. Jeg kan oplyse hr. Poul Nødgaard om, at vi lige har indgået en ny, revideret aftale om et nyt regelsæt, som træder i kraft ved næste folketingsårs begyndelse, og der vil vi følge reglerne selvfølgelig, ligesom vi har fulgt dem i den periode, der er gået. Jeg har egentlig ikke mere at tilføje.

Til hr. Bertel Haarder: Jeg kender naturligvis godt spillereglerne i Europaparlamentet, og det giver mig ikke anledning til at gå til Præsidiets og bede om en ny aftale, ærlig talt. Nu holder vi os til den aftale, vi lige har fornyet, og den går i gang her ved sæsonens start.

Med hensyn til diverse forbilleder: Det ligger ikke til mig. Jeg ved ikke, hvor hr. Poul Nødgaard har det fra. Det er vist noget, man må have læst i avisen. Det skal jeg ikke blande mig i, og jeg har ikke mere at føje til den her sag.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, det er en ærgerlig, arrogant måde, statsministeren afviser denne diskussion på, som egentlig kunne være et godt eksempel på, at spørgetiden, både den uforberedte og den forberedte, kunne fungere glimrende.

Men det er svært at få en god spørgetid, som også interesserer folketingsmedlemmerne, hvis man ikke kan få en dialog med statsministeren og regeringens ministre. Og i denne her situation er det altså ikke lykkedes at få en dialog med statsministeren.

Det er rigtigt, der ligger en aftale, som statsministeren kan henvise til, men det dækker jo over, at der er to parter, der skal indgå en aftale, og at der selvfølgelig på begge sider kan være nogen diskussion om, hvordan man bedst gør tingene.

Jeg har forstået det således, og det vil jeg gerne bede statsministeren bekræfte, at Folketinget ikke er i besiddelse af de magtmidler, der skal til, for at tvinge statsministeren til at stille sig til rådighed en gang om ugen til den uforberedte spørgetid. Sådan har jeg forstået reglerne. Kan statsministeren bekræfte, at Folketinget ikke kan sige til statsministeren: Vi vil se statsministeren til den uforberedte spørgetid hver uge, og at det derfor bundes i, om statsministeren vil indgå i en dialog om det her?

Vi synes i Dansk Folkeparti, at det er helt naturligt, at statsministeren, regeringslederen, stiller sig til rådighed for parlamentet en gang om ugen til diskussion om rigets almindelige tilstand, og det synes vi også burde være statsministerens positive indgangsvinkel til en debat omkring det her emne.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes ikke, statsministeren burde antyde, at folketingsmedlemmerne ikke er aktive nok, for vi har jo oplevet nogle regler i spørgetimen, som gør, at den ikke rigtig kan fungere. Nu er der så lavet nogle nye regler.

Men jeg vil godt spørge statsministeren, om han kan bekræfte, at det, vi oplever nu, i virkeligheden er et forsøg på at bruge debatten om de her regler fra den borgerlige oppositions side til at skabe et modsætningsforhold mellem de borgerlige partier og så statsministeren. Det er formentlig derfor, de borgerlige medlemmer af Folketinget ikke i særlig stort omfang har benyttet sig af den mulighed, de havde for at komme og stille spørgsmål.

Det synes jeg er en usaglig måde fra den borgerlige oppositions side at arbejde på, og hvis det fortsætter, er det i hvert fald stensikkert, at der ikke kommer nogen forbedring af situationen i den kommende folketingssamling.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Anden næstformand (Henning Grove):

De næste 3 spørgsmål er stillet til statsministeren af fru Pernille Frahm.

Da spørgeren ikke er til stede, udgår de spørgsmål, der er opført som nr. 2 (spm. nr. S 2023), nr. 3 (spm. nr. S 2024) og nr. 4 (spm. nr. S 2025), til skriftlig besvarelse.

Vi går herefter til det spørgsmål, der er opført som nr. 5, stillet til statsministeren af hr. Frank Aaen.

Spm. nr. S 2031

5) Til statsministeren af:

Frank Aaen (EL):

»Hvad kan Statsministeren oplyse om planerne for at opfylde valgløftet om, at »hver en sten skal blive vendt« i PET-sagen?»

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Hr. Frank Aaen har stillet et spørgsmål om PET. Mit svar er: Regeringen har fremsat et lovforslag, og regeringen har ved justitsministeren netop fremsat en række ændringsforslag. Regeringen håber, at disse forslag kan blive vedtaget, inden Folketinget lukker, så vi kan komme i gang med undersøgelsen.

Frank Aaen (EL):

Det har vi selvfølgelig noteret os, og det er også et skridt i den rigtige retning. Men der er noget, der under os, og derfor vil jeg gerne stille følgende spørgsmål til statsministeren: Hvorfor er det i lovens ændringsforslag fastslået, at man kun skal arbejde frem til 1989? Mener statsministeren ikke, at der er masser af sten at vende i perioden efter 1989? Og hvorfor har man så lavet sådan en begrænsning i loven i modstrid med det, der blev sagt op til valget?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg vil foreslå hr. Frank Aaen, at man behandler disse ændringsforslag i de dertil indrettede udvalg i Folketinget, og så får vi også en debat her i Folketingssalen i forbindelse med lovforslagenes, herunder ændringsforslagenes behandling.

Jeg tror, det vil være en upraktisk arbejdsform, at vi under § 20-spørgsmål begynder at foretage en egentlig udvalgsbehandling og drøftelse af ændringsforslag til lovforslag. Det har vi så indrettet os anderledes på i Folketinget.

Frank Aaen (EL):

Det synspunkt har jeg naturligvis forståelse for. Men når det alligevel er relevant at tage det op her i spørgetiden, er det jo, fordi statsministeren på et pressemøde sagde, at nu skulle grænsen være 1989, og at det var en indrømmelse, der blev givet i forhandlingerne med Venstre.

Nu har Venstre afstået fra at deltage i de videre forhandlinger om denne lov, og derfor er vi uforstående over for, at den udtalelse fra

statsministeren på et pressemøde så alligevel dukker op i de ændringsforslag, der er på vej.

Så vil statsministeren ikke være indstillet på, at det forhandlingstilbud, der blev givet til Venstre, som Venstre har afslået, dermed er bortfaldet?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Justitsministeren har fremlagt sine forslag. De bliver nu behandlet. Der bliver stemt om dem i løbet af ganske få dage, og jeg har ikke mere at tilføje.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1943

6) Til udenrigsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil regeringen sige nej til forslaget om at lade Kommissionen udarbejde det første oplæg til den kommende regeringskonference og forslaget om, at det endelige oplæg skal bygge på en aftale mellem Parlamentet og Kommissionen?»

Skriftlig begrundelse

Parlamentets udvalg om institutionelle spørgsmål har udarbejdet et forslag om, at det første oplæg til regeringskonferencen skal udarbejdes af Kommissionen, og at det endelige oplæg kommer til at bygge på en aftale mellem Kommissionen og Parlamentet.

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, nu har vi jo tidligere under spørgetimen haft lejlighed til at diskutere en lille smule omkring spørgsmålet om den kommende regeringskonference, og der oplyste ministeren, at den danske regering ikke er tilhænger af det tyske forslag om en vismandsgruppe. Derfor ser jeg da med nogen optimisme frem til svaret på dette spørgsmål.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):
EU-Traktatens artikel 48 fastlægger proceduren for, hvordan man ændrer traktater, og for, hvordan man indkalder regeringskonferencer.

Det fremgår heraf, at både medlemslande og Kommissionen kan komme med forslag til traktatændringer. På baggrund af disse forslag skal Rådet derefter efter at have hørt Parlamentet

beslutte sig for, om der skal indkaldes til en regeringskonference, og på regeringskonferencen skal repræsentanter fra medlemsstaternes regeringer i fællesskab opnå enighed om traktatændringer.

Når det drejer sig om en regeringskonference, ligger det jo i selve ordet, at det er her, regeringerne mødes. Kommissionen har ret til at fremsætte nogle forslag, men jeg ville anbefale hr. Keld Albrechtsen et lille studium af, hvor meget af det, som Kommissionen forestillede sig, der blev indbygget i Amsterdamtraktaten. Det er forbløffende lidt.

Keld Albrechtsen (EL):

Tak for svaret. Jeg vil godt lige spørge, så vi er helt sikre på, hvordan tingene ligger: Jeg opfatter svaret sådan, at ministeren oplyser, at Kommissionen efter Traktaten har ret til at fremsætte nogle forslag og lægge dem på bordet i forbindelse med regeringskonferencen, men man vil ikke fra Ministerrådets side, i hvert fald ikke med dansk støtte, anmode Kommissionen om at lave et oplæg til regeringskonferencen.

Sådan har jeg opfattet svaret, og det er jeg tilfreds med.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Det er for vidtgående. Jeg kan ikke se nogen som helst grund til, at Kommissionen ikke skulle have lov til at fremkomme med sine forslag og sine synspunkter. Hvorfor ikke det? Ved sidste forberedelse af Traktaten bad man Parlamentet om at komme med et bidrag, man bad Domstolen om at komme med bidrag, for at nævne nogle eksempler, og hvorfor skulle Kommissionen ikke også have den mulighed.

Men magten, sådan den reelle indflydelse på, hvad det er, der skal vedtages, ligger hos regeringerne.

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, nu gik det ellers lige så godt, og så viser det sig alligevel, at man åbenbart kan risikere, at den danske regering godt kan støtte, at man bl.a. beder Kommissionen om at udarbejde nogle forslag.

Men er det ikke korrekt, at hvis man gør det, hvis man ikke på forhånd markerer meget klart over for den kommende formand for EU-Kommissionen, hr. Prodi, at han skal altså ikke komme med alle sine unionsforslag i forbindelse med den regeringskonference, så vil det jo gå rivende galt?

Så derfor håber jeg, at ministeren vil vende tilbage til sin første besvarelse og ikke bruge den anden.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ministeren har tidligere orienteret Folketinget om, at regeringen har det synspunkt, at man skal have så smal en regeringskonference som overhovedet muligt, og at der skal så få emner på tapetet til behandling som muligt.

Er udenrigsministeren ikke enig i, at jo mere Kommissionen kommer med, jo mere Kommissionen får lov til at bringe sig selv på banen i spørgsmålet omkring næste regeringskonference, jo større er risikoen for, at det ikke bliver en smal regeringskonference, men en regeringskonference, som kommer til at behandle store, tunge områder, som også, hvis de bliver vedtaget, vil indebære øget magt til EU?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg er sikker på, at hr. Prodi lige så godt som jeg ved, hvordan tingene er, kender Traktatens artikel 48, ved, at Kommissionen kan komme med forslag. Sådan er det nu engang, og det ved han selvfølgelig udmærket. Men jeg ser ingen stor risiko ved det.

Når det er en regeringskonference, er det i regeringerne, afgørelserne træffes, i forhandlingerne herimellem. Og Kommissionens indflydelse er erfaringsmæssigt ret ringe, når det drejer sig om netop regeringskonferencerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1944

7) Til udenrigsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil den danske regering acceptere, at den kommende formand for Kommissionen over for Parlamentet forpligter sig til at arbejde for en bestemt tidsplan og metode for vedtagelsen af en ny traktat på den kommende regeringskonference og i den forbindelse forpligter sig til at stille »de nødvendige forslag«?»

Skriftlig begrundelse

Parlamentets udvalg om institutionelle spørgsmål har den opfattelse, at den kommende formand for Kommissionen skal arbejde på

grundlag af et »mandat«, som bl.a. indeholder retningslinjer for tidsplanen og metoden for gennemførelsen af den institutionelle reform forud for Unionens udvidelse, og at den kommende kommissionsformand skal forpligte sig til at foreslå de »nødvendige ændringer«.

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, det drejer sig om en anden side af det her problem, nemlig spørgsmålet om, hvad den danske regerings holdning er til, at der tilsyneladende nu er ved at blive udarbejdet en form for håndfæstning, hvor hr. Prodi så at sige underskriver et politisk program eller over for Parlamentet forpligter sig til som kommissionsformand at arbejde efter et politisk program.

Derfor er spørgsmålet jo i al sin enkelthed: Vil den danske regering acceptere, at en kommissionsformand underskriver sådanne håndfæstninger og på den måde er med til at flytte magten over til Parlamentet?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg har hverken mulighed for juridisk eller politisk lyst til at diktere, hvad kommissionsformanden mener om den retning, Europa skal have.

Han bliver udpeget af Ministerrådet, af Det Europæiske Råd, han godkendes af Det Europæiske Parlament og har sin helt selvfulgelig ret til ikke alene at have meninger, men også at give udtryk for dem.

Jeg er så ikke enig i en række af de synspunkter, han er fremkommet med, men det er jo en ganske anden sag.

Keld Albrechtsen (EL):

Det er da altid noget, at ministeren ikke er enig med hr. Prodi i det hele, men jeg vil godt spørge ministeren, om det faktisk ikke er en ny institution, som man er ved at opbygge, dette aftalemæssige samarbejde mellem EU-Kommissionen og Parlamentet, som faktisk er med til at flytte magten væk fra Ministerrådet og over til Kommissionen.

Og så vil jeg godt spørge, om det ikke fortsat er sådan, at det faktisk er regeringerne, der skal tage stilling til, om de vil udpege den Kommission, som altså kommer til at bestå af bl.a. hr. Prodi som formand, og at det derfor faktisk er forkert, når ministeren siger, at han ingen juridiske handlemuligheder har over for kommissionsformanden. Det har ministeren da. Mini-

steren kan jo simpelt hen nægte at godkende udpegningen af den Kommission.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, udenrigsministeren i sin besvarelse her i dag er meget formalistisk. Han henfører meget til, hvad man har juridisk mulighed for, eller det hører hen under en anden institution, og det, Kommissionen i givet fald kommer med til en regeringskonference, er medlemslandene jo ikke forpligtet til at vedtage, osv., osv., osv. Det er vi jo godt klar over alle sammen, tror jeg.

Men det, der er mit spørgsmål til udenrigsministeren, er: Er der ikke en politisk virkelighed, som udenrigsministeren bliver nødt til at forholde sig til, som handler om det helt enkle og historisk velkendte, at der er en løbende magtkamp mellem EU's institutioner – Kommission, Parlament og Ministerråd – og hvis ikke Ministerrådet med landenes regeringer er særdeles aktive og helt oppe på tærerne i den institutionskamp, så bliver Ministerrådet og dermed landenes repræsentanter taberne, og vinderne bliver i givet fald embedsmandskommissionen og Europa-Parlamentet. Og er det det, den danske regering ønsker?

Jeg har taget svarene indtil nu som udtryk for, at det i virkeligheden ikke er det, man ønsker, men finder udenrigsministeren så ikke, hvis det er således, at så skal den danske regering helt anderledes med ind i institutionskampen på Ministerrådets side?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Der er lige trådt en ny Amsterdamtraktat i kraft. Det er få dage siden. Den fastlægger jo sådan set magtforholdene inden for EU, og det er den traktat, vi har at rette os efter. Det er den politiske virkelighed. Den kender jeg udmærket; jeg har sådan set selv været med til at lave den traktat og er tilhænger af den, så den virkelighed er velkendt for mig. Og jeg mener ikke, at den virkelighed, jeg kender, er, at Ministerrådet og dermed de enkelte landes repræsentanter har mistet indflydelse.

Til hr. Keld Albrechtsen – nej, det er ikke nyt, at Parlament og Kommission, om jeg så må sige står sammen imod Ministerrådet. Det har faktisk været et mønster i EU's tilværelse i al den tid, jeg har kendt til arbejdet, også før Maastrichttraktaten under de gamle traktater. Det har altid været et samspil mellem Kommission og Parlament, ofte for netop at lægge pres på Ministerrådet. Så det er der ikke noget nyt i.

Det nye i den politiske virkelighed er jo, at Parlamentet fyrede Kommissionen, var utilfreds med Kommissionen, og at vi for første gang så en tilspidset magtkamp in mellem Parlament og Kommission. Det er det nye træk i udviklingen.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen jeg synes, vi kommer lidt videre, men jeg bliver nødt til at sige til udenrigsministeren, at Amsterdam jo er udtryk for status. Amsterdam er jo ikke udtryk for, hvad der nu sker fremover. Det er jo den politiske kamp, der står foran os alle sammen, og derfor synes jeg også, udenrigsministeren må tage sit udgangspunkt i, at status er, at Europa-Parlamentet er blevet markant styrket ikke alene formelt, men også reelt i sin mulighed for at påvirke EU's lovgivningsproces og påvirke Kommissionen. Det er et faktum med Amsterdamtraktaten.

Spørgsmålet er så, om den magt, Europa-Parlamentet nu har fået med Amsterdamtraktaten, skal kunne bruges til yderligere at erobre terræn over for bl.a. Ministerrådet og tiltage sig yderligere magt. Det, Parlamentet traditionelt har brugt sin kompetence til, er jo også at forsøge at vinde mere terræn. Og man kan sige, at det er en helt fair politisk kamp, at der er den her fight mellem institutionerne.

Der er det så bare min bøn til udenrigsministeren, at den danske regering klart er at finde på Ministerrådets side i den institutionskamp, og der synes jeg, at meldingerne er blevet lidt mere forplumrede, end de nok har været tidligere. Det synes jeg er uheldigt, for det kan kun komme Parlament og Kommission til gavn.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt bede ministeren bekræfte, at der faktisk er det nye i situationen, som vi kan se, når man læser bl.a. beretning fra Det Institutionelle Udvalg i EU-Parlamentet, at de opfatter det sådan i Parlamentet, at de faktisk har fastlagt et politisk mandat, som Prodi skal arbejde på.

Og Prodi har jo med stor lyst over for Parlamentet sværget en række punkter, han vil arbejde for. Og vi ved jo, at Parlamentet så kunne stille Kommissionen til regnskab og eventuelt vælte Kommissionen til 1. januar, hvor der skal udpeges en ny Kommission, og på den måde sikre, at Kommissionen arbejder efter det politiske program.

Og jeg vil godt spørge ministeren, om ministeren ikke finder, at det er foruroligende, at

Parlamentet, bl.a. ved brug af de nye bestemmelser i Amsterdamtraktaten, har været i stand til at tilkæmpe sig en sådan indflydelse på Kommissionens politiske linje. Og jeg kan bestemt ikke se fortilfælde på, at det har haft et sådant omfang, som det problem har i dag.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Det er jo altså lidt forbløffende for mig at skulle stå og høre på, at nu skulle Kommissionen være vældig styrket, efter at det, der er sket, faktisk er, at den er fjernet af Parlamentet. Men lad nu det ligge, det er så spørgernes opfattelse. Det er ikke min.

Derimod er det min opfattelse – og det er jo korrekt – at med hensyn til de spilleregler, som Amsterdamtraktaten opstiller, har Parlamentet på nogle områder fået øgede beføjelser. Det har jeg været tilhænger af. Jeg har f.eks. været tilhænger af, at Parlamentet skulle have øgede beføjelser, når det drejede sig om miljøpolitik. Her er Parlamentet en vigtig medspiller.

Det er også sådan, at kommissionsformanden på ét punkt har fået en væsentlig ny beføjelse: når der skal udpeges en ny Kommission, så foregår det jo i et samspil mellem regeringerne og kommissionsformanden. Det har jeg også været tilhænger af. Jeg synes, at en kommissionsformand skal have den chance, at han har indflydelse på, hvordan det hold ser ud, som han skal arbejde sammen med.

På disse punkter er der sket noget. Det har vi diskuteret endeløst i forbindelse med folkeafstemningen. Men jeg ser ingen risiko, hverken i de begivenheder, som spørgeren refererer til, eller i den virkelighed jeg kender, for at Ministerrådets indflydelse som politisk beslutningsorgan på nogen måde er mindre eller truet af de begivenheder, vi ser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1925

8) Til trafikministeren af:

Søren Kolstrup (EL):

»Er ministeren enig med Transportrådet i, at det bør overvejes at opdele VVM-redegørelsen i tilknytning til beslutningsprocessen for større trafik anlæg således, at projektet indledes med en strategisk fase, hvor der foretages en detaljeret beskrivelse af problemet og foretages en vurdering af en bred vifte af alternativer til at

løse det (f.eks. styrkelse af kollektiv trafik over for en vejudbygning), hvorefter der gennemføres en VVM-procedure om disse alternativer, inden det videre arbejde med linjeføringer og det endelige projekt gennemføres med en ny VVM-procedure knyttet hertil?»

Skriftlig begrundelse

Transportrådet har den 14. april 1999 offentliggjort en rapport om »Beslutningsgrundlag for trafikinvesteringer«. Rådet konkluderer på baggrund af konkrete analyser af beslutningsgrundlaget for bl.a. Odense-Svendborg-motorvejen, at det materiale, som danner grundlag for de politiske beslutninger, er utilstrækkeligt.

Rådet kommer med en række anbefalinger, som spørgeren med dette og en række følgende spørgsmål vil høre, om ministeren er enig i og eventuelt vil følge.

En af Transportrådets anbefalinger består i, at der tidligt i beslutningsprocessen for større trafik anlæg, som f.eks. Svendborg-Odense-motorvejen, skitseres så tilpas forskellige alternativer, at politikere og offentligheden får indsigt i en vifte af forskellige muligheder, omkostninger knyttet hertil og de tilhørende trafikale, miljømæssige og trafikalsikkerhedsmæssige aspekter ved de forskellige muligheder og belysning af eventuelle konflikter heri, og at VVM-proceduren i tilknytning hertil opdeles i to dele – én knyttet til det strategiske valg og en anden til linjeføringer m.v.

Søren Kolstrup (EL):

I april 1999 udgav Transportrådet en rapport, der hed »Beslutningsgrundlag for trafikinvesteringer«. I denne rapport lavede man en bedømmelse – en kritik – af den måde, hvorpå man har præsenteret store samfundsinvesteringer over for borgerne.

En af anbefalingerne går på, at inden man overhovedet går til de detaljerede drøftelser, skal man drøfte hovedstrategierne: Skal vi satse på kollektiv trafik f.eks., eller skal vi satse på vej? Og det er Transportrådets anbefalinger, som jeg beder trafikministeren om at forholde sig til. Er det er nogle anbefalinger, som man vil lade indgå i det videre arbejde med store trafikinvesteringer?

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg er åben over for løbende at se på og drøfte beslutningsprocesserne i forbindelse med større trafik anlæg. Og det gøres efter min mening bedst ved i de konkrete sager, når vi har opgaven, fra starten at tage stilling til, hvordan man vil tilrettelægge beslutningsprocessen, og så i øvrigt også være villig til at ændre den, hvis der skulle vise sig behov for det undervejs.

Vi må huske på, at der for store anlæg er tale om beslutningsprocesser, der strækker sig over meget lang tid. Når det tager så lang tid, er det ikke mindst, fordi der skal være plads til en grundig debat, både med borgerne og politikerne imellem, herunder også af spørgsmål af den mere strategiske karakter, som hr. Søren Kolstrup nævner.

Lad mig ved nogle eksempler illustrere, hvilke overvejelser der har været i forbindelse med nogle konkrete projekter:

Opgaven at sikre en fornuftig transportkapacitet og en væsentlig bedre trafikalsikkerhed mellem Odense og Svendborg, ja, den opgave er der næppe mange, der har været uenige om. Men i forbindelse med beslutningsprocessen, der ender med Odense-Svendborg-motorvejen, blev der faktisk gennemført analyser af forbedringen af jernbanen Odense-Svendborg for bl.a. at vurdere, om banen kunne erstatte en ny vej, og om de mulige trafikale konsekvenser i øvrigt. Det er allerede besluttet, som spørgeren jo selv har medvirket til, at forbedre togtilbudet.

I forbindelse med baneprojektet for København-Ringsted må jeg indrømme, at det ikke er overvejet, om en udbygning af vejnettet var et alternativ. Det var på forhånd udelukket, at det kunne løse opgaven, nemlig at skabe mere jernbanekapacitet til øst-vesttrafikken og Sjællands togpendertrafik. Men der er arbejdet med tre overordnede alternativer, og der er i øvrigt gjort en række gode og spændende erfaringer med en tæt inddragelse af borgerne i beslutningsforløbet.

I forbindelse med Femer Bælt-forbindelsen undersøger vi både en eventuel fast forbindelse i en række forskellige alternativer og fortsat færgefart. Og det er hensigten på den baggrund gennem en bred offentlig debat at drøfte med borgere og forhåbentlig andre med faglig indsigt end dem, der selv har analyseret og deltaget i debatten, om vi overhovedet skal have en fast forbindelse.

Så Trafikministeriet vil naturligvis lade sig inspirere af Transportrådets anbefalinger på

samme måde, som viden og erfaringer fra anden side inddrages.

Søren Kolstrup (EL):

Indebærer trafikministerens synspunkt og villighed til at lytte til Transportrådet, at hun også er villig til at se på, at man så får en VVM-undersøgelse for de forskellige hovedstrategier, som måtte kunne anvendes, og først derefter – altså når man har lavet VVM-vurderingerne af hovedstrategierne og valgt en sådan – går til de mere detaljerede drøftelser, som selvfølgelig også kan underlægges VVM-vurderinger?

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg mener, at vi, som jeg også nævnte i mit svar, skal lægge beslutningsprocessen til rette efter, hvad det er for en konkret opgave, vi skal have løst, og derudfra vurdere, hvilke forskellige løsningsmodeller der kan være, og dermed gøre den strategiske overvejelse, før vi går i detaljer med den konkrete løsning, vi så går efter.

Det vil i nogle sammenhænge betyde, at der skal etableres VVM, før den mere detaljerede beslutning kan gå i gang. Men i andre tilfælde vil det være mere oplagt, at man venter med den mere grundige VVM, til man mere konkret har kredset sig ind på den opgave, der skal løses.

Men som jeg nævnte, vil Trafikministeriet naturligvis lade sig inspirere af Transportrådets anbefalinger. Men jeg synes, at vi skal passe på med, at vi ikke får udviklet nogle alt for stramme og omstændelige beslutningsprocesser, som skal iværksættes hver eneste gang, der skal laves et stort eller et lille projekt. For det kan betyde, at vi mere får det gjort til en diskussion om proceduren end en diskussion om det egentlige indhold, og dermed er der også en risiko for, at vi aldrig får truffet de beslutninger, der skal træffes, for at vi kan sikre en moderne og effektiv infrastruktur i det her land.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg skal takke for svaret, idet jeg altså konstaterer, at ministeren er indstillet på at lave VVM-undersøgelser, hvad angår de strategiske hovedlinjer.

Jeg synes imidlertid, det kunne være interessant at høre, om ministeren kan sige, hvornår hun mener, det *ikke* er interessant at lave VVM-undersøgelser i forbindelse med de strategiske overvejelser.

Margrete Auken (SF):

Vil ministeren godt bekræfte, at vi i Danmark har det tætteste motorvejsnet, som noget land har? Og synes ministeren ikke, det er værd at overveje, om det kunne hænge sammen med en beslutningsproces, hvor man ligesom får lagt sig fast på vejen først og så tilpasser argumenterne bagefter?

Jeg siger ikke, det er ministerens holdning, at man skal gøre det sådan. Men man må kunne konstatere, at sådan har meget forløbet, at hvis der først har været et forslag om en vej, så har vi endnu ikke set, at de siger: Nej, vi laver det som en jernbane i stedet for.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg vil gerne understrege, som jeg også nævnte i mine to foregående svar til hr. Søren Kolstrup, at jeg mener, at vi i forbindelse med de enkelte opgaver, der skal løses inden for infrastrukturen, skal tage stilling fra sag til sag, hvad det er for en beslutningsproces, der skal gennemføres.

Og jeg afviser ikke, at det betyder, at vi i nogle situationer beslutter os for at lave VVM, før vi går ind og vælger den konkrete løsning, der skal laves.

Men dermed mener jeg ikke, at man skal sige, at sådan skal det bare være hver gang. Der er forskel på, hvad det er for nogle opgaver, der skal løses.

F.eks. er der vel ikke nogen, der forestiller sig, at omfartsvejen om Brande kunne løses på anden måde sådan set end det, vi nu gennemfører: omfartsvejen om Brande. Blot for at nævne et eksempel på en opgave, der har været ret oplagt at finde en løsning på.

Med hensyn til det spørgsmål, som fru Margrete Auken stiller, kan jeg bekræfte, at vi ud over Luxembourg er det land i Europa, der har flest motorvejskilometer i forhold til det antal biler, vi har. Og det er vel nærmest et produkt af, at den trafikpolitik, der har været ført siden Anden Verdenskrig, har været ensidigt baseret på, at det var bilen, der skulle løse vore trafikopgaver. Den ensidige satsning er stoppet; det har regeringen klart tilkendegivet allerede med den redegørelse, der hedder »Trafik 2005«, som blev afgivet i 1993.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1926

9) Til trafikministeren af:

Søren Kolstrup (EL):

»Vil ministeren følge anbefalingen fra Transportrådet om, at der som led i beslutningsprocessen for større trafik anlæg, som f.eks. Odense-Svendborg-motorvejen, foretages vurderinger af projektets og eventuelle alternativer relationer til de overordnede politiske målsætninger om trafik og miljø samt relationerne til den regionale og lokale trafikpolitik?«

Skriftlig begrundelse

Transportrådet har den 14. april 1999 offentliggjort en rapport om »Beslutningsgrundlag for trafikinvesteringer«. Rådet konkluderer på baggrund af konkrete analyser af beslutningsgrundlaget for bl.a. Odense-Svendborg-motorvejen, at det materiale, som danner grundlag for de politiske beslutninger, er utilstrækkeligt.

Rådet kommer med en række anbefalinger, som spørgeren med dette og en række følgende spørgsmål vil høre, om ministeren er enig i og eventuelt vil følge.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg ønsker at få præciseret, i hvilket omfang regeringen, ministeren, er indstillet på at sætte en given vejinvestering eller en anden større trafikinvestering i relation til regeringens samlede målsætning på f.eks. CO₂-området og på den baggrund drøfte, hvilke af de givne strategiske alternativer der er mest optimale i forhold til regeringens egne forudsætninger. Det kan f.eks. gælde Odense-Svendborg.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg mener faktisk, at vi allerede tager stilling til, hvordan projektet harmonerer med de overordnede politiske målsætninger for trafik og miljø, som led i beslutningsprocessen.

Regeringen formulerer løbende de overordnede trafikpolitiske målsætninger vedrørende trafikken, bl.a. i form af redegørelser til Folketinget. Den seneste mest sammenfattende redegørelse er »Trafik 2005« fra 1993, som siden er blevet efterfulgt af bl.a. regeringens handlingsplan for reduktion af transportsektorens CO₂-udslip i 1996 og Baneplanudvalgets betænkning om modernisering af jernbanernes hovednet fra 1997. Og jeg har senest afgivet en trafikpolitisk

redegørelse til Folketinget om den kollektive trafik.

I forbindelse med Folketingets behandling af forslag til konkrete projekter lægger jeg vægt på, at beslutningsgrundlaget indeholder en vurdering af en række konsekvenser for miljø, trafikikkerhed, CO₂-emissioner og den slags. På den måde kan de enkelte medlemmer af Folketinget forholde sig til, hvordan det foreslåede projekt indvirker på de trafikpolitiske mål, som medlemmerne søger at tilgodes.

De enkelte store trafik anlæg behandles normalt i to omgange i Folketinget: først i forbindelse med forslag til en projekteringslov, hvor Folketinget fastlægger rammerne for de videre undersøgelser og dermed rammerne for VVM, og dernæst i forbindelse med forslag til en anlægslov, hvor der træffes beslutning om det konkrete anlæg.

Hvis vi konkret ser på beslutningsprocessen vedrørende Rute 9, Odense-Svendborg, er der igennem sagens forløb udarbejdet et særdeles omfattende materiale. Der har over en lang periode været gjort meget for at indhente befolkningens og lokalpolitikernes synspunkter, ligesom også Folketingets medlemmer efter min opfattelse har haft gode muligheder for at danne sig en mening om projektet.

Selv om vi også på dette område sikkert kan gøre tingene bedre, mener jeg faktisk, at vi allerede har et godt grundlag for at vurdere sammenhængen mellem den overordnede målsætning om trafik og miljø og så de konkrete trafikprojekter.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg er enig med ministeren i, at der er lavet et omfattende materiale, hvad angår Odense-Svendborg. Jeg er også enig med ministeren i, at der er lavet et omfattende materiale, hvad angår f.eks. en motorvejs betydning i forhold til den samlede målsætning. Men det springende punkt er, om ministeren mener, at alternativerne til en motorvej, altså en massiv udbygning med kollektiv trafik eller f.eks., at man slet ikke gør noget og mindsker transportbehovet, er sat i relation til regeringens samlede miljømæssige målsætning.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg tror, det er tydeligt for de fleste, at vi på Rute 9 på strækningen imellem Odense og Svendborg allerede i dag har problemer, ikke mindst af trafikikkerhedsmæssige hensyn, som

også har været baggrunden for, at Folketinget tidligere i 1990'erne har truffet beslutning om en projekteringslov for området.

Spørgsmålet om motorvej eller ej er jo et valg, der gøres her i Folketinget, hvor regeringen har lagt op til, at der skal bygges motorvej på baggrund af de faktiske forhold og på baggrund af den trafikale situation, vi har i dag.

Spørgsmålet om, hvorvidt man kan arbejde med løsninger, som dæmper transportbehovet, er selvfølgelig interessant, men alle ved jo også, at det er virkemidler, der virker på længere sigt, og som ikke løser opgaven inden for den nærmeste fremtid, sådan som det vejprojekt, der nu er foreslået, gør.

Og så vil jeg gerne understrege én gang til, at vi jo allerede fra den kommende køreplan for DSB forbedrer togforsyningen for Odense-Svendborg, så den bliver mere attraktiv for pendlerne på strækningen, og jeg håber, det bliver tydeligt, hvad det er for et godt tilbud, vi har på togsiden, så borgerne langs med strækningen vil gøre brug af det – også i den periode, der går, indtil vi eventuelt får etableret motorvejen. Vi har jo ikke penge til den endnu.

Søren Kolstrup (EL):

Jovist, men det, jeg efterlyser svar på, er, om man også er indstillet på, at en samlet, massiv indsats for kollektiv trafik – altså både tog, bus, cykler m.m. – og denne samlede løsnings virkning sættes i relation til regeringens miljømæssige målsætning, inden man går over til de konkrete, strategiske valg.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg tror, vi skal erkende, at den type virkemidler, som hr. Søren Kolstrup peger på, og som jeg er ganske enig i er meget interessante virkemidler i trafikpolitikken i fremtiden, skal vi have til at virke mere generelt i samfundet, og at det er vanskeligt ensidigt at anvende dem ved løsningen af enkelte, konkrete opgaver, sådan som vi f.eks. har stået over for med Odense-Svendborg.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1927

10) Til trafikministeren af:

Søren Kolstrup (EL):

»Vil ministeren følge anbefalingen fra Transportrådet om, at det i tilknytning til beslutningsprocessen for større trafik anlæg, f.eks. Svendborg-Odense-motorvejen sikres, at metoder, forudsætninger og usikkerheder i de anvendte trafikprognoser og i de samfundsøkonomiske beregninger klart skal fremgå af det offentliggjorte materiale og være sammenlignelige mellem vej- og baneprojekter, samt at der gennemføres offentlige høringer på basis af sådant materiale for at skabe gennemsigtighed og troværdighed om projekterne og for at forbedre de konkrete projekter ved at inddrage lokal viden?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1926.

Søren Kolstrup (EL):

Med spørgsmålet ønsker jeg at få præciseret, om ministeren er indstillet på, at man – inden man inddrager borgerne – præciserer over for dem, hvad der er til debat, og hvad der absolut ikke er til debat, når man spørger borgerne. Det store spørgsmål er, om man er indstillet på at sige til borgerne: Her har I indflydelse, og her har I ikke indflydelse.

Spørgsmålet er stillet ud fra et ønske om at sikre, at borgerne har lyst til at komme, og det har de selvfølgelig kun, hvis de ved, at de i hvert fald på nogle niveauer har indflydelse.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Hr. Søren Kolstrup spørger, om jeg vil følge anbefalingerne fra Transportrådet om, at metoder og forudsætninger og usikkerheder i de anvendte trafikprognoser og samfundsøkonomiske beregninger fremlægges for offentligheden og gøres sammenlignelige.

Jeg vil gerne indlede min besvarelse med at konstatere, at der i den seneste årrække faktisk er sket en væsentlig udvikling i Danmark i brugen af trafikprognoser og samfundsøkonomiske beregninger. Denne udvikling foregår fortsat, og som led heri sker der også en metodeudvikling, som gør, at det ikke altid er muligt umiddelbart at sammenligne de seneste prognoser

og beregninger med dem, der er foretaget tidligere.

Jeg mener selvfølgelig, at de metoder, forudsætninger og usikkerheder, der knytter sig til prognoser og beregninger, bør være offentligt tilgængelige. Konkret er der for rute 9 bl.a. foretaget beregninger af vejanlæggets betydning for den samlede transportefterspørgsel og for transportmiddelvalg. Sidstnævnte beregning er gennemført både for anlæg af den nye vej og for udbygning af jernbanen ved hjælp af modeller, som de involverede parter i fællesskab har udviklet.

Med hensyn til samfundsøkonomiske beregninger kan det oplyses, at der mellem Trafikministeriets departement, Vejdirektoratet, Banestyrelsen og DSB er taget initiativ til øget koordinering og samordning af de samfundsøkonomiske vurderinger inden for transportsektoren.

Jeg er således enig med hr. Søren Kolstrup i, at vi skal stræbe mod en så høj grad af metodemæssig koordinering, som de enkelte projekter tillader, og at der fortsat er et behov for at arbejde i den retning. Vi har også brug for, at der forskningsmæssigt kommer et bidrag til at skabe den bedst mulige model som et fælles udgangspunkt for beregninger inden for trafiksektoren – man kunne sige »en trafikens Adam« – men et så optimalt og universelt værktøj har vi desværre endnu ikke til rådighed inden for trafikken.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg skal takke for svaret, idet jeg forstår ministeren sådan, at en lang række af de usikkerheder, som i dag eksisterer i trafikmodellerne og i de grundlæggende valg, man har truffet, vil man bestræbe sig på at stille mere til skue i kommende rapporter, så forudsætningerne og de springende punkter ikke mystificeres, om man så må sige.

Men tilbage synes jeg alligevel, det er ønskeligt at få præciseret, om ministeren er indstillet på sikre, at den type indflydelse, som borgerne har, præciseres noget mere. I dag er det jo sådan, at man har borgerhøringer, men uden at det står klart for borgerne, om det er de strategiske valg, de har indflydelse på, eller om det er en lille linjeføring – skal vejen nu gå uden om vores by eller ikke uden om vores by? Her me-

ner jeg der er en mangel, som jeg er interesseret i at høre, om man vil udbedre.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg vil gerne sige, at jeg tror ikke, der er nogen, der bestræber sig for at mystificere noget som helst i forbindelse med offentlige høringer om de enkelte trafik anlæg. Det er i hvert fald ikke bestræbelserne fra Trafikministeriets side, tværtimod.

Men jeg vil også gerne understrege, at jeg tror, det er vigtigt, når vi har en infrastrukturel opgave, at vi så får den formuleret klart, og at vi også inviterer borgerne med til idéfasen som en mere åben fase og ikke alene lader det være op til en mere politisk vurdering, om det skal være den ene eller den anden løsningstype.

Hvis det er et udtryk for enighed med spørgeren, kan vi jo godt konkludere det.

Under alle omstændigheder mener jeg, det er vigtigt, at opgaveformuleringen er klar, så også borgerne ved, hvad det er for en løsning, man kan gå efter, og hvad det er for en opgave, der skal løses med den idé, der bringes frem i forbindelse med en sådan offentlighedsfase. Jeg synes faktisk også, at vi gennem de senere år er blevet ret gode inden for både Banestyrelsen og Vejdirektoratet til at løfte opgaven i den retning.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg vil gerne medgive, at spørgsmålet om borgerinddragelse er blevet mere intensiveret.

Jeg skal takke for svaret og har især bidt mærke i, at ministeren er indstillet på, at der skal være en åben fase. Jeg forstår det således – og det vil jeg da gerne have at ministeren bekræfter – at en åben fase netop går ud på at drøfte de strategiske valg. Det opfatter jeg som et fremskridt, hvis det er rigtigt forstået.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Ja, det er rigtigt forstået, men igen med det forbehold, som jeg tog i mit allerførste svar, nemlig at der kan være forskel på, hvordan man skal drøfte sagen – alt afhængigt af, om det er en omfartsvej ved Brande, eller det er en fast forbindelse over Femer Bælt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1993

11) Til trafikministeren af:

Kristian Jensen (V):

»Hvorledes forventer ministeren at udmønte puljen på 90 mio. kr. til styrkelse af den kollektive trafik i tyndtbefolkede områder set i lyset af den rapport, som Trafikministeriet har udarbejdet?«

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Spørgsmålet lyder: Hvorledes forventer ministeren at udmønte puljen på 90 mio. kr. til styrkelse af den kollektive trafik i tyndtbefolkede områder set i lyset af den rapport, som Trafikministeriet har udgivet?

I rapporten »Den kollektive trafik i tyndtbefolkede områder«, som vi udgav i marts måned, angives de overordnede retningslinjer for udmøntning af de 90 mio. kr., som frem til og med år 2003 er afsat til den kollektive trafik i de tyndtbefolkede områder.

Det fremgår bl.a., at staten vil tage initiativ til drøftelse af muligheder for at fremme fleksible løsninger for den kollektive trafik i de tyndtbefolkede områder med de regionale og lokale myndigheder. Dialogen kan munde ud i en frivillig aftale for hvert enkelt amt, som anfører mål og midler for forbedring af den kollektive trafik.

De 90 mio. kr. tænkes i forbindelse hermed anvendt til omstillingsstøtte i den kollektive trafik. Der kan f.eks. ydes medfinansiering af omstillingsomkostningerne i forbindelse med etablering af nye trafikløsninger, anskaffelse af planlægningsværktøjer, forbedring af faste anlæg, støtte til materielanskaffelse og den slags. Der vil også i Færdselsstyrelsen blive etableret et videncenter for kollektiv trafik i de tyndtbefolkede områder, som kan bistå med denne opgave.

Jeg kan oplyse, at de overordnede retningslinjer for anvendelse af midlerne vil blive udmøntet i et nærmere arbejdsprogram for de kommende års initiativer, og jeg forventer, at arbejdet med at formulere programmet vil være afsluttet i løbet af sommeren.

Kristian Jensen (V):

Tak til ministeren for besvarelsen.

Jeg stiller spørgsmålet, fordi jeg har en interesse i den kollektive trafik – også i de tyndtbefolkede områder eller måske især i de tyndtbefolkede områder.

Noget af det, ministeren var inde på, og som jo også er med i rapporten, er spørgsmålet om at oprette et videncenter, og jeg vil gerne citere trafikudvalgsformanden i Lemvig Kommune – det er en af de kommuner, der har været undersøgt i forbindelse med denne rapport – som siger: »Det er imidlertid ikke viden, vi mangler. Vi mangler konkrete forsøg, der kan angive farbare veje.«

Jeg vil gerne vide, hvor meget man ønsker at prioritere dette videncenter, som skal være en form for opsamlingssted, frem for nogle konkrete forslag, nogle konkrete projekter, der kan give den nye viden, der skal til.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg vil gerne sige, at det ikke er meningen, at vi skal lægge op til nye forsøg. Det er meningen, at vi nu skal implementere det bedste fra de forsøg, der er gjort op igennem 1990'erne med støtte fra Trafikministeriet, og som der også er redegjort for i forskellige rapporter, bl.a. fra Færdselsstyrelsen. Videncentret skal etableres med henblik på denne implementering, så man kan overføre den viden, der er fra de gennemførte forsøg, til de områder, der i dag ikke benytter sig af resultaterne af disse forsøg, så det er i høj grad formidling, vi her taler om. Centret skal medvirke til at få den proces til at fungere.

Kristian Jensen (V):

Skal jeg forstå ministeren derhen, at der i denne 90 mio. kr.s-pulje overhovedet ikke vil blive afsat midler til nye forsøg, der skal bringe større klarhed over, hvordan man kan lave et kollektivt trafiksystem, som virkelig gør gavn i de tyndtbefolkede områder?

Videre med hensyn til den diskussion, der skulle være med hvert enkelt amt for at finde en finansieringsplan for enkelte mål til forbedring af kollektiv trafik: Har ministeren tænkt over, hvorvidt det skal være finansieringsplaner, der rækker ud over perioden og dermed alene belaster amternes økonomi?

Margrete Auken (SF):

Jeg vil gerne bekræfte, at vi i aftalen først og fremmest satsede på, at man skulle komme smøremidler i allerede eksisterende ting, så man fik noget til at ske, for der har faktisk været rigtig, rigtig mange forsøg.

Jeg vil gerne bede ministeren bekræfte, at det højst er 7,5 pct. af midlerne, der skal afsættes til dette videncenter, for jeg har også fået henvend-

delser fra hr. Kristian Jensens amt med spørgsmål, som jeg selv er meget opmærksom på. Er der tale om, at man i virkeligheden nu begynder at lave noget andet, som ligger et pænt stykke fra den aftale, vi indgik i sin tid om, at alle pengene skulle gå til at få det her til at virke? Altså lige bortset fra til også at opsamle viden, for det er jo fornuftigt nok.

Det sidste, jeg godt vil spørge ministeren om, er: Hvad nu, hvis det skulle vise sig, at der i løbet af perioden bliver brug for, at vi også igangsætter noget forsøgsvirksomhed? Prioriteringen skal være til smøremidler, men det forhindrer os vel ikke i på et eller andet tidspunkt at sige: O.k., lad os lige prøve at se, om noget kan lade sig gøre på den og den måde.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Først til hr. Kristian Jensen – og det er måske også et svar til fru Margrete Auken på det sidste spørgsmål om forsøg: Udgangspunktet for de 90 mio. kr. er, at nu skal vi bruge de forsøg, der allerede er gennemført op gennem 1990'erne; nu skal vi bruge de bedste resultater herfra og omsætte dem til virkelighed i de enkelte amter, så brugerne af den kollektive trafik oplever, at de får en bedre service. Men som udgangspunkt skal det ske inden for de økonomiske rammer, som man allerede har i dag i de enkelte amter til den regionale, kollektive trafik.

Finansieringen og finansieringstilskuddet fra de 90 mio. kr. er ikke driftstøtte, men støtte, som alene skal tjene til at dække de særlige omkostninger, der kan være i forbindelse med, at man skal etablere nye planlægningsværktøjer; man skal måske have nye materielanskaffelser, man skal måske have andre ting, nye terminaler osv., som kan gøre det fremtidige trafiksystem mere attraktivt for brugerne af den kollektive trafik. Som udgangspunkt er der altså ikke tænkt på flere forsøg, men på virkeliggørelse i stor skala i de enkelte amter efter aftale med amterne, og i den sammenhæng kan jeg jo ikke afvise, at der kan aftales et mindre forsøg i en del af et amt, hvis man er i tvivl om, hvad der er den rigtige løsning i den konkrete sammenhæng. Det skal være mit svar til hr. Kristian Jensen.

Med hensyn til spørgsmålet om de 7,5 pct., som fru Margrete Auken var inde på, kan jeg bekræfte, at efter en drøftelse med aftalepartierne bag pinsepakken vil jeg nu til Finansudvalget fremsende en ansøgning, der fordeler de

90 mio. kr. sådan, at Færdselsstyrelsen kan disponere over op til 7,5 pct. af disse midler til videncentret, så vi kan få tingene gennemført i praksis.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1994

12) Til trafikministeren af:

Kristian Jensen (V):

»Vil regeringen i forbindelse med udmøntningen af puljen på 90 mio. kr. til styrkelse af den kollektive trafik i tyndtbefolkede områder afsætte en pulje til omstillingsprojekter i en opstartsfasen, og hvilke midler vil i givet fald blive afsat?«

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Spørgsmålet lyder: Vil regeringen i forbindelse med udmøntningen af puljen på 90 mio. kr. til styrkelse af den kollektive trafik i tyndtbefolkede områder afsætte en pulje til omstillingsprojekter i en opstartsfasen, og hvilke midler vil i givet fald blive afsat?

Med henvisning til min besvarelse af spørgsmål nr. S 1993 kan jeg oplyse, at de overordnede regningslinjer vil blive udmøntet i et arbejdsprogram.

Jeg tvivler på, at det vil være hensigtsmæssigt på forhånd at opdele midlerne yderligere til brug i forskellige faser som følge af en konkret, frivillig aftale med et amt.

Kristian Jensen (V):

Da mit parti heldigvis ikke har deltaget i pinsepakken, er vi heller ikke aftalepartnere her, og derfor kan jeg lige så godt afsløre, at ministerens svar – nemlig at der ikke var afsat midler til flere omstillingsforsøg – overraskede mig lidt.

Jeg skal derfor ikke gå så dybt ned i det her, men blot spørge vedrørende de ansøgninger, der er kommet fra Vardebanen og VLTJ i fællesskab, om på hele Vestbanen at forsøge at lave en fælles togdrift, der virkelig kan styrke togtrafikken og koordinere med busselskaberne: Er det noget, ministeren kunne overveje her? Og hvis det ikke er tilfældet: Vil ministeren overveje at hjælpe til med den store opgave, det er for to små privatbaner at lave et sådant samarbejde? Vil ministeren hjælpe dem på anden vis?

Margrete Auken (SF):

Da mit parti heldigvis er med i pinsepakken, hvad vi er stolte af, vil jeg godt bede ministeren bekræfte, at vi primært skal bruge de penge til opgaver, der vedrører – undskyld udtrykket – den almindelige, stive kollektive trafik, selv om jeg i øvrigt synes, at det, hr. Kristian Jensen foreslår, har meget i sig – men at det altså er tanken, at det er den meget mere sårbare og spredte kollektive trafiktype, som ikke kan udføres med jernbaner og faste rutebusser, der skal have en chance, så også de mennesker, der bor i de områder, kan komme til at bruge kollektiv trafik. Der er jo trods alt en del, der ikke har adgang til bil.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Til det første spørgsmål, som kom fra hr. Kristian Jensen om Vestbanen og Lemvigbanens samarbejde: Jeg bifalder meget, at de to privatbaner samarbejder, for det er min opfattelse, at det kan give en mere effektiv drift. Men angående privatbanernes fremtid i øvrigt vil jeg henvise til, at vi har et samarbejde i gang med Amdradsforeningen i en arbejdsgruppe, hvor vi skal afklare, på hvilket grundlag privatbanerne skal eksistere i fremtiden.

Resultatet vil også indgå i de drøftelser, regeringen lægger op til om hele jernbanepolitikken, og det område vil jeg gerne betragte lidt særskilt i forhold til det initiativ, vi her taler om med de 90 mio. kr., og som klart tager sigte på at omstille den del af den kollektive trafik, som amterne har ansvaret for – selvfølgelig også med henblik på at sikre, at der er en god og tæt sammenhæng imellem togbetjeningen og busbetjeningen i de enkelte amter, så bussystemerne fungerer som et fornuftigt fødesystem, også til det overordnede jernbanenet.

Jeg vil gerne bekræfte, at de 90 mio. kr. netop er tænkt til at skabe de fleksible tilbud, som er styrken i de tyndtbefolkede områder i modsætning til det, man kan kalde de stive køreplaner, som typisk vil have for ringe kapacitetsudnyttelse ud fra de erfaringer, vi har. Der er gode erfaringer med at lave fleksible kollektive trafikløsninger i de tyndtbefolkede områder, og det er de forsøg, vi nu gerne vil have ud at arbejde i alle de tyndtbefolkede områder her i landet.

Kristian Jensen (V):

Jeg takker for ministerens tilkendegivelse af, at hun støtter Vardebanen og Lemvigbanens ar-

bejde, men jeg kan forstå, at det mere er en moralsk end en kontant støtte.

Da ministeren vil afvente resultatet af de forhandlinger, der foregår, vil jeg blot spørge ministeren, hvornår ministeren forventer, at forhandlingerne med amterne er tilendebragt, så privatbanerne Vestbanen og VLTJ enten kan skrinlægge eller gennemføre deres ideer.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Arbejdsgruppen med Amdradsforeningen om privatbanernes fremtid forventes at afslutte sit arbejde i september.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2021

13) Til fødevarerministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Kan ministeren oplyse, hvad han på sin rejse til USA har gjort for at styrke den danske position i hormonbøfsagen?«

Skriftlig begrundelse

Ministeren har i forbindelse med sit besøg hos den amerikanske landbrugsminister Dan Glickman onsdag den 5.maj 1999 til pressen fremkommet med en række vurderinger af hormonbøfsagen. Blandt andet er ministeren i Information den 7.maj 1999 citeret for en udtalelse om, at der ikke er grund til at drage forhastede konklusioner på basis af en nylig EU-undersøgelse, der peger på, at et hormon anvendt til opdræt af kvæg i USA kan være kræftfremkaldende. Ministeren udtalelse efterlader det indtryk, at ministeren ikke i tilstrækkelig klar form har understreget over for USA, at vi i Danmark betragter hormonkødet som sundhedsskadeligt, og at EUs undersøgelser klart peger i denne retning.

Således understreger lederen af EUs ekspertgruppe i Aktuelt den 7.maj 1999, at importforbud mod amerikansk kød er velbegrundet, og at det for eksempel er en kendt sag, at hormoner har en sammenhæng med bryst- og prostatakræft. Disse udtalelser er helt anderledes klare end ministerens uldne formuleringer

Dette skal sammenholdes med, at ministeren på andre punkter i hormonsagen har udtrykt forståelse for USAs synspunkter og har slået til

lyd for, at der allerede nu forberedes en mærkningsordning, samt at USA, indtil sagen er bilagt, skal have større markedsadgang i EU for amerikanske landbrugsprodukter.

Man får det indtryk, at ministeren i Washington har lignet en undskyldning for sig selv, og at han har søgt at give USAs regering det indtryk, at det ikke er Danmark, der står fast i hormonbøfsagen. Efter Enhedslistens opfattelse er det alvorligt, hvis ministeren på denne måde med sit besøg i Washington reelt har været med til at underminere mulighederne for at vinde hormonbøfsagen.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu er det jo sådan, at EU's eksperter meget klart har udtalt, at et af de hormoner, som USA bruger ved opdræt af kvæg, kan være kræftfremkaldende, og derfor tog jeg det som en given ting, at ministeren – da han havde muligheden for det forleden – meget klart havde pointeret over for USA's landbrugsminister, at her har vi altså en meget, meget alvorlig sag, hvor USA kræver at få adgang til at sælge produkter, som altså kan være kræftfremkaldende, i Europa, og det vil vi ikke have. Men i stedet er ministeren citeret for at have sået tvivl om disse videnskabelige udtalelser i forbindelse med sin rejse til USA.

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): Danmark har, når det gælder hormonsagen, meget klare synspunkter, og tre helt overordnede principper er afgørende: punkt 1: vores respekt for WTO, altså respekt for, at der skal være internationale aftaler, når vi handler med hinanden; punkt 2: at vi gerne vil i dialog med amerikanerne om, hvordan vi håndterer denne sag, hvis vi på et tidspunkt må lukke hormonkød ind i Europa, altså mærkningsordninger osv., og punkt 3: en klar gennemførelse af vores risikovurdering. Det er det udgangspunkt, EU har af hensyn til beskyttelse af borgernes sundhed, og disse synspunkter fremførte jeg selvfølgelig meget klart i USA.

Men jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige til hr. Keld Albrechtsen, at der jo selvfølgelig er forskel på, hvordan man kan vurdere tingene. EU-Kommissionen og EU's Ministerråd har bedt 17 forskellige forskningsinstitutioner om at vurdere risikomomenterne med hormonkødet. Nu har vi fået en første delrapport, og ud fra en første delrapport, mens vi ikke har

hørt fra nogen af de 17 andre forskningsprojekter, kan vi selvfølgelig ikke lave konklusioner.

Jeg vil bare til hr. Keld Albrechtsens oplysning fortælle, at det er korrekt, at der er et af disse stoffer, der vurderes som værende kræftfremkaldende. Man ved ikke endnu noget om, hvorvidt det bliver optaget i kroppen, men det er altså noget af det, som efterfølgende skal fremgå af forskningsresultaterne.

Jeg må altså sige til hr. Keld Albrechtsen: Jeg vil benytte den fremgangsmåde, at jeg vil vente med at lave min samlede vurdering, til vi har fået de forskningsresultater, som vi selv har bedt om, i hus, og at denne forskning bliver udført af internationalt anerkendte, uafhængige institutioner med udgangspunkt i den viden og den nye teknologi, vi har her i 1999.

Keld Albrechtsen (EL):

Så er det altså korrekt, at ministeren har sagt, som han også var citeret for, at nu skulle man ikke drage forhastede konklusioner – altså en antydning af, at det videnskabelige grundlag for mistanken om en kræftfremkaldende virkning måske ikke nødvendigvis var godt nok.

Jeg vil godt spørge ministeren, om det ikke faktisk var ministerens opgave i Washington at fortælle amerikanerne, at vi har et velbegrundet forbud i EU og i Danmark imod hormonkød; at det er videnskabeligt velbegrunder og hele tiden har været det; at vi ikke frygter for nogen sager imod os, og hvis USA vil svare igen, som de nu truer med, er der ikke noget andet at gøre ved det, end at så bliver der altså en handelskrig.

Jeg synes, at når ministeren nu her i spørgetiden bekræfter, at det bare er en delrapport, og at tingene jo kan vise sig at være helt anderledes og sådan noget, er ministeren efter min opfattelse faktisk ved at underminere sin egen position i hormonkødsagen.

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen):

En gang til: Jeg gjorde det selvfølgelig fuldstændig klart – som jeg også sagde i mit første svar til hr. Keld Albrechtsen – at der bliver ikke tale om, at der kan komme kød, som er baseret på hormonproduktion, ind i hverken Danmark eller Fællesskabet, før vi har gennemført den risikovurdering, vi på forbrugernes vegne har besluttet at gennemføre.

Så kan jeg forstå, at der er en holdningsmæssig forskel mellem hr. Keld Albrechtsen og mig.

Det ved jeg godt der er på mange andre områder, men altså også på dette område.

Det, hr. Keld Albrechtsen åbenbart vil, er, at man allerede nu skal drage konklusioner på baggrund af en delrapport, men jeg må endnu en gang sige til hr. Keld Albrechtsen: Der er 17 forskellige forskningsprojekter i gang. Vi har nu fået den første delrapport, dvs. at vi i den kommende tid vil få masser af rapporter. Regeringen er ikke af den opfattelse, at når man har bedt om at få et samlet overblik, skal man bare basere sin politik på det første delresultat, når det kommer.

Jeg forstår, at hr. Keld Albrechtsen synes, det er den måde, man skal agere på; men det ønsker regeringen ikke. Regeringen ønsker at tage det seriøst. Vi har bedt 17 forskellige forskningsinstitutioner om at vurdere disse ting, og når de har tilvejebragt deres vurderinger og vi har fået lejlighed til at kigge på dem, vil regeringen selvfølgelig drage sin samlede konklusion. Men vi stiller os ikke tilfredse med at lave politik på baggrund af en delrapport. Det synes jeg ikke man skal gøre, for det er ikke holdbart i længden.

Keld Albrechtsen (EL):

Så vil jeg godt spørge ministeren, om ministeren ikke er af den opfattelse, at det forbud, vi hele tiden har haft, er velbegrundet, og at det hele tiden har været videnskabeligt velbegrundet.

De forskningsresultater, den delrapport, der nu er kommet, indeholder intet nyt i forhold til det, vi hele tiden har vidst, nemlig at det er sundhedsfarligt, og at det naturligvis er og bliver vores opfattelse, for ellers ville vi ikke have haft det forbud. Ministeren må undskyldte mig, men jeg synes, ministeren sætter spørgsmålstegn ved vores egen politik, som vi nu har ført gennem adskillige år med dette forbud.

Så vil jeg godt spørge ministeren: Er det korrekt, at ministeren også har stillet amerikanerne i udsigt, at man godt yderligere kunne fremskynde arbejdet med at lave et forslag til en mærkningsordning? Og har ministeren i den forbindelse stillet amerikanerne i udsigt, at vi ville gøre indrømmelser, f.eks. i retning af, at det kun skulle mærkes med ordene US Beef eller noget i den retning, så der ikke skulle stå, at kødet er hormonbehandlet?

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): Jeg må altså sige, at jeg aner ikke noget om, hvor hr. Keld Albrechtsen har det fra.

Det, jeg kan sige om mærkning, er sagt. Der skal selvfølgelig være en ordentlig forbrugeroplysning – det går vi altid ind for, når vi taler om mærkning – men jeg bliver også nødt til at sige til hr. Keld Albrechtsen, at man må jo en gang imellem give kredit, når det er sådan, at der er noget, det er værd at give kredit over for.

EU har som den første sammenslutning af lande besluttet sig for at tage forbrugerspørgsmål alvorligt, rigtig alvorligt. Vi har besluttet fra når spørgsmålet er, om der er usikkerhed fra forbrugernes side, går der nogle klare komitéprocedurer i gang netop for at kunne være på forbrugernes side. Det er også det, der sker nu. Vi har bedt ikke bare én institution om at komme med én delrapport, vi har bedt 17 forskellige forskningsprojekter om at gennemføre en vurdering her i løbet af 1999.

Så må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at jeg synes, det er meget flot, hvis man skulle drage en endelig konklusion ud fra en delrapport.

Hvis man har bedt om, at der skal laves et større, bredt samarbejde og en vurdering af de ting, venter man da med at drage sine konklusioner, til det arbejde, man har bedt om at få udført, er blevet udført. I den mellemliggende tid har vi fortsat forbud mod import af hormonkød fra USA, og regeringen vil, når den har en ordentlig, sikker baggrund i begyndelsen af det nye år, sætte sig ned og vurdere spørgsmålet med udgangspunkt i forbrugernes sikkerhed.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan forstå på ministeren, at man åbenbart ikke har drøftet spørgsmålet om en mærkningsordning. Der er ellers i pressen fremkommet oplysninger om, at ministeren skulle have tilbudt USA at arbejde for, at der hurtigt forberedes en mærkningsordning.

Så vil jeg godt spørge, om det er korrekt, at ministeren – som det også har været nævnt i pressen – udtrykte forståelse for nogle af USA's synspunkter, vistnok bl.a. om procedurespørgsmål i forbindelse med WTO-sagen om hormonbøfferne, og hvad det er i de amerikanske synspunkter, ministeren har sagt til amerikanerne at han havde forståelse for.

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): Jeg bliver nødt til over for hr. Keld Albrechtsen at gentage det klare danske synspunkt på dette område, som i øvrigt har bred opbakning i dette parlament: Det, jeg har fremført på min rejse til USA, er respekt for WTO, ja til at være med til på nuværende tidspunkt at diskutere en eller anden form for mærkningsordning og fuld respekt for forbrugerne. Der skal gennemføres en risikovurdering.

Det er umuligt for mig at kommentere, hvad der kan have stået i forskellige artikler, da jeg ikke engang har nået at læse det hele, og derfor bliver jeg nødt til at gentage over for hr. Keld Albrechtsen, at disse tre klare synspunkter, som vi i øvrigt i forskellige sammenhænge har haft lejlighed til at drøfte, selvfølgelig er de synspunkter, jeg har fremført på min tur til USA.

Keld Albrechtsen (EL):

Det er altså ikke korrekt, når det i pressen har været oplyst, at ministeren har udtrykt forståelse for visse af USA's synspunkter i hormonsagen, og det må vi så tage til efterretning. Men jeg er nødt til at gentage mit spørgsmål og spørge ministeren: Når vi hele tiden har haft et hormonforbud her i Danmark og i EU, er det så ikke, fordi det hele tiden har været videnskabeligt velbegrundet, og at der ingen basis er for at rejse nogen som helst tvivl om, at det er sundhedsfarligt; at vi har vidst det hele tiden, at de delrapporter, der er kommet, kun bekræfter, hvad vi hele tiden har vidst, og at det er ministerens opgave at fremføre det over for amerikanerne?

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): Det er umuligt at give Folketinget et præcist svar på et upræcist spørgsmål.

Jeg ved jo ikke, hvad hr. Keld Albrechtsen mener med forståelse for visse amerikanske synspunkter. Jeg ved simpelt hen ikke, hvad der gemmer sig bag det, så derfor er det umuligt for mig at give et svar på det.

Så tilbage til undersøgelsen. Det er korrekt, at vi har haft meget diskussion om: Er det skadeligt med hormonkød, eller er det ikke skadeligt med hormonkød? Vi har ment fra europæisk side, at det havde vi dokumentation for at det er. Derfor synes jeg jo i realiteten, at man skal have fuld respekt for det, som Europa gør nu. Europa siger nu: Vi kan finde udsagn, som

siger, at det her ikke har nogen problemer i sig overhovedet, og vi kan finde nogle, som siger, at det tror man der er store problemer i.

Nogle af de undersøgelser, som vi baserer vores viden på i dag, er tilbage fra 1970'erne. Derfor har EU som en meget flot indgangsvinkel, synes jeg, sagt: Nu må vi have fundet ud af, hvad der er op og ned på det her. Nu må vi med den viden og den teknologi, som vi besidder i 1999, finde ud af, hvad vi tror om hormonkødet: Er det skadeligt, eller er det ikke skadeligt? Er der risikomomenter for forbrugerne, eller er der ikke risikomomenter for forbrugerne?

Derfor er vi ved at gennemføre et stort, flot forskningsprojekt, der som sagt er sytten forskellige projekter, med den viden, den teknologi, den måde, vi kan gøre det på her i 1999, og det laver vi en samlet vurdering af, når det er færdigt, formodentlig i første kvartal år 2000.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2026

14) Til justitsministeren af:

Peter Skaarup (DF):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage for at sikre, at domstolene pådømmer de grove voldssager hårdere, som Folketinget lagde op til i forbindelse med voldspakken fra maj 1997?«

Skriftlig begrundelse

I voldspakken fra maj 1997 blev der lagt op til, at domstolene skulle idømme hårdere straffe for grov vold. Dette er ikke sket. Ifølge tal fra Danmarks Statistik er der tværtimod sket det, at der er sket et lille fald i gennemsnitsstraffen for den groveste vold.

Dermed har voldspakken ikke over for domstolene haft den ønskede effekt i form af hårde straffe. På den baggrund mener spørgeren, at både regeringen og Folketinget har et problem. Spørgsmålet er herefter, hvilke initiativer ministeren agter at gennemføre for at sikre, at intentionerne bag voldspakken realiseres. Det kan efter spørgerens opfattelse ske ved at hæve strafferammerne og ved at indføre minimumsstraffe for den grove vold.

Peter Skaarup (DF):

Folketinget har jo mange gange diskuteret kriminalitet og en strammere retspolitik her i Danmark. Dansk Folkeparti har været et af de partier, der har ønsket sig en strammere retspolitik, og ofte har svaret fra regeringen været, at man ikke syntes, at der var dækning for at diskutere det her, fordi man efter statsministerens nytårstale i 1997 havde gennemført nogle stramninger, der skulle gøre, at straffen for den groveste vold blev sat op.

Nu har man så i Danmarks Statistik fået regnet på de her ting og foretaget en sammenligning mellem 1998 og 1997, og situationen er altså den, at problemerne har vokset sig større, når det gælder den groveste vold, forstået på den måde, at de straffe, der bliver givet, rent faktisk er faldet i 1998 sammenlignet med 1997. Det vil sige, at gennemsnitsstraffen for overtrædelse af § 246, der drejer sig om den mest grove vold, er faldet en anelse, fra 39 måneder til 37,6 måneder i 1998.

Derfor synes jeg, det er på sin plads, at regeringen redegør for, hvilke initiativer man vil igangsætte på baggrund af den udvikling, som er meget problematisk.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg kan forstå på spørgsmålet, at hr. Skaarup læser B.T. og har gjort avisens synspunkter om voldspakkens gennemslagskraft til sine egne, og det står jo hr. Skaarup frit for. Hr. Skaarup mener således, at der er sket et fald i gennemsnitsstraffen for den groveste vold og tager det til indtægt for, at voldspakken ikke har haft den ønskede effekt. Jeg mener ikke, der er belæg for en sådan konklusion, og det skal jeg kort redegøre for.

Realiteten er jo den, at strafskærpelsen i forbindelse med voldspakken er trådt i kraft i midten af 1997 og kun omfatter voldshandlinger, der er begået efter det tidspunkt, altså efter den 1. juli 1997, og som efter tidligere praksis gav mere end 1 års fængsel. Det er nogle alvorlige sager; det medgiver jeg spørgeren. Det er også derfor, regeringen reagerede ganske kraftigt på det både i 1994 og i 1997 med henholdsvis første voldspakke og anden voldspakke.

Men når vi taler om de grove voldssager, har vi heldigvis kun et begrænset antal af dem, og det er baggrunden for, at det kan være ganske vanskeligt, også når vi taler om perioden efter 1. juli 1997 og frem til nu, at lave egentlige statistiske konklusioner på det. De foreløbige tal

fra Danmarks Statistik, der er henvist til i B.T.s artikel, bygger alene på 15 domme vedrørende overtrædelse af straffelovens § 246. Med så få afgørelser kan gennemsnitsstraffen let variere betydeligt fra år til år, hvis der et år er tale om en eller flere sager, der afviger væsentligt fra de øvrige i strafudmålingen. Og jeg kan henvise til, at det er der netop i det talmateriale, som danner grundlaget for B.T.s artikel. Det er derfor ikke noget solidt materiale at konkludere på.

Derimod har vi et reelt statistisk grundlag at slå nogle ting fast på, når det drejer sig om voldskriminalitet, og det er temaer, som jeg og regeringen er stærkt optaget af: at der i volds-sager fra 1990 til 1997 er sket en vækst på 98 pct. i antallet af domme til ubetinget frihedsstraf; at der i samme periode er sket en vækst på 19 pct. i længden af de ubetingede frihedsstraffe; at strafmassen for vold samlet er vokset med 83 pct.

Jeg vil i øvrigt minde spørgeren om, at Straffelovrådet på baggrund af Folketingets vedtagelse fra december sidste år har til opgave at foretage en samlet vurdering af strafferammerne for voldskriminalitet på hele straffelovsområdet. Derfor har regeringen ingen aktuelle planer om at gå til ændringer nu.

Peter Skaarup (DF):

Jeg må nok indrømme, at de meldinger, der kommer fra justitsministeren her, efter Dansk Folkepartis opfattelse er meget skuffende. Vi havde håbet, at justitsministeren på baggrund af, at der nu er reelle tal for overtrædelser af § 246, den grove vold, var i stand til at sige, at regeringen nu vil se konstruktivt på det her.

Der kommer så nogle undskyldninger om, at de her stramninger måske heller ikke helt er slået igennem endnu, og at det er for lille et statistisk materiale. Men erfaringen siger, at det materiale, der kommer for 1998 på det her tidspunkt af året, holder stik, når vi ser fremad. Samtidig er der jo også en dommer, Ditlev Nielsen, der i B.T. samme dag siger, at han ikke køber argumentet om, at stramningerne ikke er slået igennem. De er slået igennem, men problemet er altså, at det har været til den anden side. Stramningerne har ikke fundet sted. Det er blevet slappere domme, man har afsagt, og det synes jeg er problematisk.

Så vil jeg godt bede ministeren om måske at kigge på problemet lidt fra den anden side, for det, som regeringen også har været ude at sige nogle gange – det havde jeg egentlig også reg-

net med at ministeren ville sige i dag – er, at domstolene skal følge de signaler, der lå i voldspakken, altså at man skulle dømme hårdere også for den grove vold. Det har man så ikke gjort.

Vil det betyde, at ministeren på den baggrund vil se på en eventuel mulighed for at idømme minimumsstraffe, hvilket vil sige, at domstolene under alle omstændigheder er tvunget til at idømme en minimumsstraf, så man er sikker på, at en grov voldshandling straffes med minimum et vist antal år?

Jeg vil efterfølgende også godt spørge, om ministeren kan se problemet i de domme, der bliver afsagt, nemlig at penge meget ofte tæller voldsommere, altså at dommene for narko-smugling – det vil sige, hvor der er et meget stort økonomisk udbytte – er hårdere, end når det gælder personfarlig kriminalitet. Er det ikke noget, ministeren vil se på, sådan at vi får det vendt om, så den personfarlige kriminalitet bliver dømt hårdere fremover?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg kan oplyse over for hr. Skaarup, at det statistiske materiale, som hr. Skaarup og B.T. er enige om at lave konklusioner på, mener jeg er stærkt betænkeligt. Lad mig bare trække et enkelt eksempel frem:

Når hr. Skaarup vil konkludere, at der er tale om et fald i strafudmålingen fra 1997 til 1998 med baggrund i 15 konkrete domme, så lad os bare tage én konkret sag ud af de 15, nemlig en meget atypisk sag, hvor man idømte 6 måneders ubetinget fængsel. For de øvriges vedkommende var der tale om et gennemsnit, der var langt højere. Tager vi bare den ene sag på 6 måneder ud, så når vi altså op på, at der for de resterende 14 dommes vedkommende var et gennemsnit på 39,86 måneder. Så er der pludselig tale om en skærpelse fra 1997 til 1998, for som hr. Skaarup jo selv refererede i sit indlednings-spørgsmål, var der her tale om et gennemsnit på 39 måneder.

Sådan er det. Man kan bruge statistik til mange ting. Det afhænger af, hvad man vil, og hr. Skaarup vil altså med det her prøve at fremstille det, som om domstolene ikke har taget Folketingets meget store, brede flertals vedtagelse af skærpselser for de grove voldssager til efterretning. Jeg kan love hr. Skaarup, at det har jeg fuld tillid til at de danske domstole har gjort og også vil gøre i fremtiden, og når vi får et

bredere statistisk materiale som grundlag, vil hr. Skaarup komme til at se det.

Så kan jeg svare, at jeg mener ikke, der er noget grundlag for at lave straffelovens generelle systematik om i forhold til begrebet minimumsstraffe. Det er noget, der er taget ud af straffeloven for år tilbage, og jeg mener ikke, vi skal vende tilbage til det. Jeg har fuld tillid til, at domstolene inden for de konkrete bevisførelser, som forelægges domstolene i konkrete sager, dømmer ud fra det, der både er straffelovens ånd og straffelovens bogstav.

Peter Skaarup (DF):

På baggrund af det, som justitsministeren har sagt her på regeringens vegne, kunne man jo godt have haft lyst til at spørge statsministeren, hvad hans holdning var, for det var jo statsministeren, der i 1997 i nytårstalen så kraftigt sagde, at nu var det vigtigt at få strammet op over for den rigtig grove vold. Men de opstramminger, der altså kom ud af det, kan jeg stadig væk ikke se har hjulpet noget, tværtimod.

Men det kan måske tolkes, som om justitsministeren giver et tilsagn her i dag om, at man vil se på det på det tidspunkt, hvor ministeriet vurderer at tallene er mere troværdige. Vi er nok af den opfattelse, at det bliver nogenlunde, som tallene er nu, men hvis Justitsministeriet nu skal se på det, hvornår vil man så i givet fald gøre det? Hvornår regner man med at kunne evaluere voldspakken og hæve strafferammerne for den grove vold? For det bliver med vores øjne i Dansk Folkeparti nødvendigt, hvis vi skal have fulgt op på de signaler, som statsministeren gav.

Endelig vil jeg godt på baggrund af de her ting spørge justitsministeren: Er det korrekt forstået, at voldspakkens virkninger ikke gælder ægtepar, altså vold mellem ægtefæller, hvor manden overfalder kvinden og der egentlig sker en voldshandling efter § 246, men inden for hjemmets fire vægge? Har man hørt en instruks, der er udsendt til politikredsene om, at man altså ikke skal bruge den hårdere strafferamme her? Er det korrekt, eller er det forkert?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Hvis hr. Skaarup ikke selv kan huske det, kan jeg erindre hr. Skaarup om, at det spørgsmål allerede er stillet af hr. Skaarup som et skriftligt spørgsmål til mig. Det vil jeg svare hr. Skaarup på inden for de almindelige tidsfrister, vi har her i Folketinget. Det vil jeg ikke bruge min ta-

letid på nu. Det får hr. Skaarup et skriftligt svar på i den kommende uge.

Jeg vil holde fast i det, der er hele omdrejningspunktet: Regeringen ønskede i de alvorligste voldssager at sikre, at der skete en skærpeelse af strafudmålingen. Det var en del af voldshandlingsplanen. Men der var mange andre elementer i det såsom en skærpeelse af straffebestemmelserne i forhold til det at bære våben, knive, slagvåben osv., med en ganske kraftig udvidelse af bødestrafpen, helt op til 5.000 kr., og med ubetinget frihedsstraf, når der var tale om gentagelse.

Dernæst var der en meget intensiv indsats med hensyn til forebyggelse af kriminalitet. Det ved jeg godt ikke optager hr. Skaarup og Dansk Folkeparti en tøddel. De er jo ligeglade med, om unge mennesker ødelægger deres liv ved, at de kommer ud i en kriminel løbebane.

Regeringen er optaget af, at man sætter ind med massiv forebyggelse, sådan at vi undgår de tragedier, der er for ofrene for kriminalitet, for så snart en gerning er begået, er der i enden af den et offer. Derfor er regeringen stærkt optaget af, hvordan vi kan begrænse antallet af ofre for kriminalitet, og hvordan vi kan forbedre ofrenes retsstilling. Det er gennemført.

Desuden har vi gennemført en massiv indsats af forebyggende karakter over for de unge, som vokser op i familier, som ikke er så trygge som andre, hvor der ikke er forældre, der kan give dem den kærlighed, der kan give dem det selv-værd, der gør, at de kan holde sig væk fra kriminalitet. Her er der sat ind med massiv økonomisk bistand til kommunerne, så man kan sætte kontakt- og støttepersoner ind over for de pågældende børn.

Hr. Skaarup er ikke optaget af indholdet. Hr. Skaarup er optaget af at vise udadtil til B.T.s læsere, at man kan klare al kriminalitet i Danmark bare ved at slå ned og sætte folk længere tid i fængsel. Det er ikke løsningen.

Regeringen valgte målrettet at gå efter den alvorlige, grove kriminalitet, og hr. Skaarup kommer til at se som vi andre, at domstolene har taget det til sig.

Peter Skaarup (DF):

Man er jo ikke vant til som spørger nærmest at blive angrebet for ikke at ville hjælpe inden for retspolitikken, f.eks. i retning af bedre forebyggelse. Dét vil jeg sige, at jeg tror, det er et ønske, alle i Folketinget har, ikke bare ministeren, men også Dansk Folkeparti og andre partier, at

man selvfølgelig allerhelst skal forebygge, at der kommer denne her grove kriminalitet. Men når nu kriminaliteten er der, er det vores opfattelse i Dansk Folkeparti og også hos mange andre partier herinde, tror jeg, at befolkningens retsbevidsthed skal følges op med højere straffe for denne her grove vold.

Det er uacceptabelt, at der laves så meget grov vold i Danmark, og derfor bør de signaler, som statsministeren i øvrigt selv kom med i 1997, følges op med højere straffe. Det ser ud til, at det ikke har hjulpet noget, og derfor er det jo klart, at vi som opposition her i Folketinget beder ministeren om at reagere på det.

Jeg kan altså bare konstatere, at der er en dommer, der udtaler, at så lang tid går der heller ikke i forhold til 1998-tallene, men domstolene lader sig ikke påvirke meget af de politiske meldinger. Det betyder altså, at der er et problem i forhold til det her, og derfor er det drønerligt, at regeringen ikke vil indse det.

Men vi kan bare efterlyse et svar på, hvornår regeringen gør det, og hvornår den vil komme med nogle initiativer her.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Skal vi nu ikke holde fast i, hvad der er op og ned, hvad der er fakta i denne her sag?

Ser vi på det område i straffeloven, der drejer sig om voldskriminalitet, er der siden 1990 sket en voldsom vækst i opklaringen af voldskriminalitet. 83 pct.s stigning i straffmassen er ikke et udtryk for, at der er sket en vækst generelt i voldskriminaliteten. Det er et udtryk for, at folk anmelder voldskriminalitet. De vil ikke finde sig i den. Folk anmelder i stigende omfang den type kriminalitet til politiet, og politiet fører den til opklaring og til domfældelse.

Der er sket en vækst i andelen af ubetinget frihedsstraf på 58 pct. Det er blevet kutyme nu, at voldssager ender med, at folk kommer i fængsel. Det er et meget vigtigt signal til dem, der begår voldskriminalitet, at der er altså ikke tale om mildhed her. Det er ubetinget frihedsstraf, også i førstegangstilfælde.

Der er sket en vækst også i udmålingen af straffen, en stigning på 19 pct. Når hr. Skaarup har gjort det til omdrejningspunktet for hele sin retspolitiske tænkning, at det drejer sig om at få folk i fængsel, så burde hr. Skaarup juble. Det er jo én stor succes.

Det gør jeg ikke, for det er ikke det, der er løsningen på kriminalitet i det lange løb. Det er den forebyggende indsats: at vi undgår, at no-

gen kommer ud i kriminalitet, og at vi tager hånd om dem, der er på vej til at starte en kriminel løbebane, langt tidligere med konsekvente midler, så de kan se, at samfundet også kerer sig om dem, og så man får dem væk fra en kriminel løbebane. Det er regeringens politik, ikke den, hr. Skaarup forfølger. Hr. Skaarup har ret til at forfølge den, men fortsat – det fjerner ikke fokuset for regeringen.

Anden næstformand (Henning Grove):
Hr. Peter Skaarup. Og så overholder vi taltiden den her gang.

Peter Skaarup (DF):

Jeg kan vist ikke få ministeren til at komme nærmere nogle stramninger, men det, som jeg stadig væk savner et svar på, er: Når det ikke kan ske på baggrund af de tal, der indtil nu er kommet fra Danmarks Statistik, for udviklingen i strafudmålingen, hvornår forventer regeringen så at kunne evaluere voldspakken, hvad angår det her? Er det i december måned, eller er det her i sommermånederne? Hvornår forventer man, at man over for omverdenen, over for befolkningen, over for os herinde i Folketinget kan sige: Nu kan vi se, at den her virkning ikke er kommet af det, vi har gennemført; domstolene følger det ikke; nu vil vi gøre det og det og det for at stramme op på det, så retsbevidstheden i befolkningen også kan blive tilgodeset?

Det er der brug for efter vores opfattelse, og vi håber altså, at ministeren nu vil svare på, hvornår vi kan forvente handling.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg kan oplyse, som jeg gjorde allerede i indledningen, at jeg – foranlediget af en forespørgselsdebat her i Folketinget i denne samling, hvor der blev vedtaget et forslag, der opfordrer regeringen til at bede Straffelovrådet om at se på strafferammerne i hele straffeloven, herunder også voldsparagrafferne – har bedt Straffelovrådet om at tage fat på det. Når Straffelovrådet er færdig med den betænkning, man i øjeblikket lægger sidste hånd på, om de tidsbestemte sanktioner over for sindssyge personer, der har begået kriminalitet, vil Straffelovrådet gå i gang med den her opgave, og jeg vender tilbage til Folketinget, så snart Straffelovrådet er færdig.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2027

15) Til justitsministeren af:

Søren Søndergaard (EL):

»Kan ministeren bekræfte, at Politiets Efterretningstjeneste har været involveret i direkte undergravende virksomhed i forhold til Folkebevægelsen mod Nazisme?«

Søren Søndergaard (EL):

Nu er der jo kommet mange påstande frem om Politiets Efterretningstjeneste, og man må ikke håbe, i hvert fald håber jeg ikke, at alle disse påstande er korrekte. Ikke desto mindre er det jo sådan, at nogle af de påstande, der er kommet frem, i sig selv er mere alvorlige end andre, og en af de påstande, som jeg i hvert fald synes virker alvorlig, er påstanden om Politiets Efterretningstjenestes forhold til Folkebevægelsen mod Nazisme.

Grunden til, at jeg synes, den er særlig alvorlig, er, at den ikke bare omhandler en overvågning, en passiv overvågning, hvor man indsamler noget materiale og så lader det ligge, og hvor der så i øvrigt ikke sker noget, men omhandler en påstået, og jeg understreger påstået, infiltration med det formål at undergrave en forening, at ødelægge foreningen, hvilket så i et vist omfang også ser ud til at være lykkedes, hvis påstanden er rigtig.

Det er derfor, jeg benytter den her lejlighed til at spørge justitsministeren, hvordan og hvorledes det forholder sig med PET's forhold til den forening, om justitsministeren kan sige noget om det.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Vi stillede som bekendt i går en række ændringsforslag til forslaget til lov om undersøgelse af Politiets Efterretningstjeneste. Ændringsforslagene indeholder et forslag til en ny affattelse af § 3, altså det kommissorium, som er i lovforslaget, og som fastlægger undersøgelseskommissionens samlede opgave.

Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, at undersøgelseskommissionen har til opgave at undersøge og redegøre for politiets efterretningsvirksomhed i perioden fra 1945 til 1989 i forhold til politiske partier, faglige konflikter og politisk-ideologisk prægede grupperinger og bevægelser i Danmark.

Bestemmelsens stk. 3 giver imidlertid mulighed for, at undersøgelseskommissionen kan inddrage forhold, der i det hele må henføres til

tiden efter 1989, såfremt der er tale om forhold, der i øvrigt ligger inden for kommissionens kommissorium, som er fastlagt i § 3, stk. 1 og 2. Beslutning om, hvorvidt sådanne forhold skal inddrages i undersøgelseskommissionens arbejde, træffes af kommissionen selv.

Det fremgår af bemærkningerne til § 3, stk. 3, at det eksempelvis kan være nærliggende at inddrage de påstande, der har været fremsat om, at der i samarbejde med PET's afdeling i Århus er sket overvågning af møder i Folkebevægelsen mod Nazisme i begyndelsen af 1990'erne.

Jeg finder det således ikke rigtigt – da det her højst sandsynligt vil blive en del af undersøgelseskommissionens arbejde – at jeg kommenterer de konkrete forhold nærmere.

Baggrunden for, at vi nedsætter en undersøgelseskommission, er at få fakta frem og få belyst, om der i konkrete tilfælde også kan være tale om tilsidesættelse af de opgaver, som PET har. Det kan jeg ikke i dag sige noget konkret om. Jeg har trygt henlagt til kommissionen at træffe afgørelse om, hvorvidt de forhold kan inddrages i undersøgelseskommissionens arbejde, og så får vi syn for sagen, når kommissionen er færdig.

Jeg tror også, hr. Søren Søndergaard er fuldstændig enig med mig i, at det er den bedste måde at løse opgaven på.

Søren Søndergaard (EL):

Nu er jeg vidende om det lovforslag, som ministeren har fremsat. Det er jo kommet i Retsudvalget. Men det spørgsmål, som rejser sig, er, om alle påstande, som kommer frem, så skal henvises til den undersøgelse. Så vidt jeg forstår, kan der jo også være påstande, der kommer frem ikke i den konkrete sag, men om ting, der er foregået efter 1989-90.

Derfor er det jo lidt interessant, om ministeren er af den opfattelse, at uanset hvad der kommer frem af påstande, sådan set helt op til vores dato, så er det noget, der ligger i undersøgelseskommissionen, og ikke noget, ministeren eller PET selv eller statsadvokaten har et ansvar for at gå ind og få undersøgt.

Det kunne jeg godt tænke mig at få ministerens kommentar til, også fordi jeg er vidende om fra pressemeddelelser, vi får fra partiet Venstre, at justitsministeren har fået en opfordring – sådan var det formuleret af fru Birte Rønn Hornbech – til at igangsætte lige præcis en undersøgelse omkring den her sag.

Kunne ministeren give et par ord med på vejen om det mere generelle problem, der rejser sig ved, at denne her sag bliver henvist til den undersøgelseskommission?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Som jeg svarede indledningsvis med hensyn til de sager, der i den kommende tid vil komme op i forhold til Politiets Efterretningstjenestes arbejde på det, vi kalder det politiske område, tror jeg – når vi nu har besluttet at nedsætte en undersøgelseskommission og Folketinget forhåbentlig tilslutter sig det med fastlagt lovgrundlag for undersøgelseskommissionen – at det er rigtigst, at undersøgelseskommissionen vurderer de konkrete påstande, der kommer frem i offentligheden, og vurderer, om det er noget, der skal inddrages i undersøgelseskommissionens arbejde.

Lige netop det, som her er trukket frem, den påstand om, at PET's afdeling i Århus skulle have haft et samarbejde med en samarbejdspartner, som også er indgået i et tidligere spørgsmål her i salen, forholder kommissionen sig til. Kommissionen forholder sig til det indhold, der er i det, og kan tage det med i sin undersøgelse, hvis kommissionen ser det som en del af sit arbejde.

Det vil jeg tro den her sag umiddelbart vil være, også sådan som vi har beskrevet det i bemærkningerne, og da den er det, vil jeg vurdere det rigtigst, når nu kommissionen kommer i arbejde, så snart lovforslaget er vedtaget og kommissionen er sammensat, at så er det den, sådan nogle sager henvises til. Det er klart, at jeg har mit daglige ministeransvar for, hvis jeg i mit virke som justitsminister med ansvar for Politiets Efterretningstjeneste har konkrete mistanker om, at der foregår ting, der ikke er i overensstemmelse med regler og retningslinjer, at gribe ind over for det. Men da det er noget, der ligger tilbage i historien, da det er noget, kommissionen på normal vis efter lovforslaget får kompetence til at undersøge, synes jeg, det er rigtigst, at vi afventer det.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg takker for svaret. Jeg vil også godt indrømme over for justitsministeren, at det her spørgsmål er formuleret og stillet, inden det seneste ændringsforslag fra regeringen er fremkommet. Jeg synes alligevel, at der er behov for en mere principiel overvejelse, men jeg har fuld for-

ståelse for det, hvis justitsministeren ikke vil gøre det her.

F.eks. er det jo sådan, at der for øjeblikket er en undersøgelse i gang ved PET selv, så vidt jeg forstår, omkring et andet forhold, som omhandler spørgsmålet om en påstået aflytning af Rigspolitiets Rejsehold fra PET's side. Derfor bliver der jo på en eller anden måde behov for at få klarlagt: Hvad skal køre via normale undersøgelseskanaler i PET selv, hos statsadvokaten, via andre kanaler, og hvad skal foregå via denne her undersøgelseskommission?

Jeg har forståelse for det, hvis justitsministeren ikke vil foretage den præcise skelnen på stående fod. Jeg tror bare, vi har behov for at få det præciseret, inden der går for lang tid.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg har fuld forståelse for, at hr. Søren Søndergaard og andre medlemmer af Folketinget kan have brug for i de nærmeste dage at få stillet nogle afklarende spørgsmål også af skriftlig karakter, som kan bruges som grundlag for den afklaring, der skal finde sted, inden der skrives betænkning i Retsudvalget. Det er jeg selv sagt rede til at bidrage til, også i form af skriftlige besvarelser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2028

16) Til justitsministeren af:

Søren Søndergaard (EL):

»Hvor mange agenter/meddelere havde Politiets Efterretningstjeneste til stede ved det stiftende møde i Folkebevægelsen mod Nazisme (den 5. juni 1988 på Vejgårdcentret i Aalborg)?«

Spm. nr. S 2029

17) Til justitsministeren af:

Søren Søndergaard (EL):

»Kan ministeren oplyse, om der er eksempler på, at Politiets Efterretningstjeneste har forsøgt at forhindre politiske organisationers lovlige arrangementer for eksempel ved at lægge pres på indehaverne af lokaler, hvor disse skulle afholdes?«

Justitsministeren (Frank Jensen):

For så vidt angår disse to spørgsmål, kan jeg sådan set ikke knytte så meget til det, jeg allerede har svaret i besvarelsen af det tidligere spørgsmål.

Der er nu heldigvis et flertal i Folketinget for, at vi kan få etableret en undersøgelse af de mange påstande, der har været fremme i offentligheden om Politiets Efterretningstjeneste. Når sådan noget er fremme, og al den stund der også er rejst spørgsmål, der knytter sig til Politiets Efterretningstjeneste, som den siddende regering ikke kan give svar på, uden at der bliver lavet en egentlig undersøgelse, så finder jeg og regeringen det rigtigst, at der bliver lavet en grundig undersøgelse af forholdene inden for de retssikkerhedsmæssige rammer og med den grundighed, der skal til, og at det foregår inden for rammerne af en undersøgelseskommission. Også de forhold, som knytter sig til de konkrete spørgsmål her, er noget, der vil kunne indgå i den undersøgelse, som der nu om kort tid vil blive vedtaget et lovforslag om her i Folketinget.

Så jeg må sige, at til de pågældende spørgsmål kan jeg ikke knytte andre kommentarer end det, jeg allerede har sagt under besvarelsen af det tidligere spørgsmål.

Søren Søndergaard (EL):

Da jeg har forstået det på den måde, at vi tager de to spørgsmål samlet i forhold til ministerens besvarelse, vil jeg sige:

O.k., jeg forstår godt, at spørgsmålet om Folkebevægelsen mod Nazisme overgår til undersøgelseskommissionen.

Hvad angår det næste spørgsmål, nr. S 2029, kan det jo være et forhold, som ligger efter 1989, og dér må jeg så forstå justitsministerens besvarelse på den måde, at såfremt det er et forhold, der ligger efter 1989, er justitsministeren sådan set også af den formening, at det bør være noget, som undersøgelseskommissionen kigger på. I så fald siger jeg tak for det svar. Så må vi afvente, hvad der kommer ud af det.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg kan svare bekræftende på hr. Søren Søndergaards spørgsmål, at også forhold, der knytter sig til Politiets Efterretningstjeneste efter 1989, kan indgå i kommissionens arbejde. Det er alene kommissionen, der er kompetent til at træffe afgørelse om det, hvis det er forhold, der er opstået efter 1989. Hvis det er forhold, der ligger

tilbage før 1989, og samarbejdsrelationerne fortsætter den konkrete opgave efter 1989, kan kommissionen selv sagt forfølge dem også efter 1989. Men også i konkrete sager, der først starter efter 1989, kan kommissionen naturligvis gøre det. Hvis det er det, hr. Søren Søndergaard tænker på i det konkrete spørgsmål, nr. S 2029, er svaret bekræftende.

Det er vel også et svar med hensyn til det, som hr. Frank Aaen tidligere over for statsministeren har været inde på, at kommissionen er kompetent til også at tage spørgsmål op, der knytter sig til perioden efter 1989. Det er en kompetence, der er henlagt til kommissionen efter lovforslaget.

Hermed sluttede spørgsmålene.

Spm. nr. S 2030

18) Til forsvarsministeren af:

Frank Aaen (EL):

»Hvordan går det med den igangsatte auditorundersøgelse af Forsvarets Efterretningstjeneste, og hvad er baggrunden for, at den endnu ikke er afsluttet?«

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Som følge af en artikel i Jyllands-Posten den 11. oktober 1998 om, at chefen for Forsvarets Efterretningstjeneste i 1971 skulle have videregivet oplysninger vedrørende militærnægterforeningen til forhenværende forsvarsminister Knud Østergaard, anmodede Forsvarsministeriet den 13. oktober 1998 generalauditøren om at gennemføre en undersøgelse, der belyser disse forhold fuldt ud. Generalauditøren har på den baggrund anmodet vicegeneralauditør Niels Christiansen om at gennemføre undersøgelsen. Vicegeneralauditøren har oplyst, at undersøgelsen indebærer afhøring af adskillige personer, der havde ansættelse i Forsvarets Efterretningstjeneste eller tilknytning til militærnægterbevægelsen.

Vicegeneralauditøren har endvidere oplyst, at man med forbehold forventer, at undersøgelses rapport vil kunne afleveres til Forsvarsministeriet i løbet af august 1999.

Frank Aaen (EL):

Jeg skal takke for svaret. Det lyder, som om det er en grundig undersøgelse. Vi ser spændt frem til resultatet.

Tak for svaret.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Man genoptog herefter behandlingen af dagsordenens punkt 7, som var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 244: Forslag til lov om ændring af lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v., lov om energiforslag af mineralolieprodukter m.v., lov om afgift af naturgas og bygas og lov om afgift af svovl. (Sikring af hjemmel til fritagelse af brændsel til elproduktion efter elliberaliseringen).

Af skatteministeren (Ole Stavad).

(Fremsat 4/5 99).

Forhandling

Klaus Kjær (DF):

Aftalen om en liberalisering af elmarkedet gør det nødvendigt at sikre den gældende hjemmel til fritagelse for afgiften af brændsel henregnet til fremstilling af elektricitet. Det foreslås derfor, at der indføres en bestemmelse, der angiver, på hvilket grundlag afgiftspligtige varer som f.eks. kul og olie indregnet i elektricitetsprisen skal opgøres, når en sådan beregning af elektricitetsprisen reelt ikke længere kan finde sted. Med liberaliseringen af elmarkedet vil elektricitetsprisen ikke længere kunne beregnes efter omkostningskalkulerede principper for selskaber, som hviler i sig selv.

I lovforslaget er der alene tale om bestemmelser, der her og nu skal sikre, at der ikke i strid med lovgivningens intentioner opkræves dobbelte afgifter ved elproduktionen.

Lovforslaget har ingen provenumæssige konsekvenser eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Der er tale om forslag til en nødlov, kan man næsten kalde det, som i tilfælde af, at skattemyndighederne underkendes i den sag, der for øjeblikket verserer ved Landskatteretten, vil kunne sikre en tilbagebetaling.

Samtidig understreges det, at der alene er tale om midlertidige bestemmelser, og at regeringen til oktober vil fremsætte forslag om at tilnærme afgifterne på decentrale og centrale kraftvarmeværker.

Dansk Folkeparti har hverken lod eller del i principaftalen om elreformen, men vi vil ikke stemme imod lovforslaget.

Kim Behnke (FP):

Man fristes til at indlede med at kalde dette lovforslag en tynd kop te, og jeg kan se, at skatteministeren er enig med mig.

I betragtning af, hvor meget offentlig debat og hvor mange problemer der har været siden august sidste år, hvor skatteministeren fandt anledning til at udsende en ny bekendtgørelse om, hvordan man på de centrale kraftværker, som også har en varmeproduktion, skal beregne afskrivninger på de anlæg, der vedrører fjernvarme, henholdsvis de anlægsdele, der vedrører elproduktion, må man sige, at dette lovforslag næppe er svaret på den problemstilling, og derfor tager vi også stilling til lovforslaget, som det foreligger, og ikke stilling til den debat, der har været forud for lovforslagets fremsættelse.

Vi støtter lovforslaget, men finder da naturligvis anledning til også i den her forbindelse at gøre opmærksom på, at den cirkulæreskrivelse, som ministeren udsendte i august sidste år, er vi uenige i indholdet af. Ministeren vil måske mene, at jeg er inhabil, for jeg er en af de fjernvarmekunder i den nordlige del af Århus, som i august sidste år eller rettere sagt pr. 1. september fik forhøjet min fjernvarmeregning med 25 pct. som følge af, at den cirkulæreskrivelse blev sendt ud.

Det var naturligvis ikke nogen behagelig begivenhed, og sammen med hundredtusind andre husstande håber jeg da på, at den retssag, der er anlagt af en række kommuner mod Skatteministeriet til afklaring af, hvem der har ret i fortolkningen af elforsyningslovgivningen og ikke mindst de skatteregler, der gør sig gældende, falder ud til fordel for de centrale kraftvarmeværker. Men som man jo kan forestille sig, kan en sådan retssag godt give sig udslag i ganske mange problemer, hvis det viser sig, at værkerne har ret. Man tør næsten ikke engang stille spørgsmålet: Hvad så med de værker, der har haft en anden opgørelsesmetode gennem ganske mange år? Skal man så til at regne baglæns for dem alle sammen? Så kan jeg godt se nogle ganske store problemer for mig.

Derfor er vores opfattelse den, at man bør gøre det, som der også var lagt op til med cirkulæreskrivelsen i efteråret sidste år, nemlig at man ser på fremtiden. Når vi til efteråret anta-

gelig skal have den samlede lovgivning op til justering, må vi se på fremtiden, for det vil være meningsløst at begynde at trevle 13, 12, 10 eller 5 år op på det her område. Det vil være uoverskueligt for de enkelte kunder, og det vil være uoverskueligt for alle de involverede myndigheder.

Det er nemlig sådan, at på det her område benytter vi os i høj grad af hvile i sig selv-princippet, princippet om, at vores elproduktion og vores varmeproduktion ikke i sig selv skal give noget afkast, og når der er overskud, ja så skal det gå til de tilsluttede forbrugere. Det er jo også derfor, at det, når der kommer en ny fortolkning af en cirkulæreskrivelse, øjeblikkelig resulterer i en prisforhøjelse for os, der er tilsluttet.

Det lovforslag, der nu ligger foran os, sørger for, at der er styr på de afregningsmetoder. Derudover har vi et problem, som det nok næppe bliver skatteministeren, der skal løse, nemlig at en lang række danske fjernvarmebrugere er blevet tilsluttet det, man kalder lokale barmarksprojekter, og de har fået sådan nogle gevaldige økonomiske øretæver.

Folk, der bor ganske få kilometer fra, hvor jeg bor – jeg har landets næstlaveste fjernvarmepriiser – lider under, at et byrådsflertal i Rønne Kommune traf beslutning om at bygge hele to kraftvarmeværker i en lillebitte kommune. Det er en sammenlægning fra 1970 af to gamle kommuner, så mindre end to kraftvarmeværker kunne selvfølgelig ikke gøre det. Det har resulteret i, at de borgere, der bor dér, får nogle gigantiske varmeregninger. Det ville være billige-re både at have elvarme og oliefyr på samme tid end de varmeregninger, de har fået.

Det er vores opfattelse, at dér har Folketinget en forpligtelse til at finde en løsning for de mennesker, for vi må jo endelig huske på, at det at bruge fjernvarme for langt de fleste forbrugeres vedkommende ikke er et positivt tilvalg. Det er ofte forbundet med, at myndighederne udsteder tilslutningspligt, så forbrugeren har ikke et egentligt valg. Vi kan ikke være bekendt, at de forbrugere sidder med fjernvarmeregninger op til halsen.

Derfor også en tilkendegivelse i dag om, at vi medvirker gerne til at finde en løsning for de varmemeforbrugere, der med rette føler, at de er kommet i klemme.

Som sagt: Vi støtter det foreliggende lovforslag.

Morten Helveg Petersen (RV):

Det konkrete lovforslag sigter alene på at indføre de nødvendige bestemmelser, der på kort sigt skal sikre, at der ikke i strid med lovgivningens intentioner opkræves dobbeltafgift, dvs. både for brændsel til elektricitet og for selve elektriciteten. I lyset af at liberaliseringen træder i kraft allerede 1. juli 1999, er det vigtigt.

Hvor ufuldkommen denne løsning end må forekomme i forhold til en mere langsigtet løsning, kan Det Radikale Venstre støtte det fremsatte forslag. I Det Radikale Venstre havde vi allerhelst set en samlet og mere permanent løsning på de afgiftstekniske problemer, der opstår som følge af aftale om elreformen og deraf følgende liberalisering af elmarkedet. Men som vi alle ved, har de politiske realiteter været, at det ikke kunne lade sig gøre i denne ombæring, og vi imødeser derfor, at der i næste folketings-samling fremsættes lovforslag, der søger et skridt videre, end vi kommer i dag.

Men vi er positive.

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Efter at vi havde behandlet lovforslag nr. L 243, ville det rigtige jo have været en fremadrettet lovgivning, og det er jeg overbevist om at mange vil være enige med mig i.

Jeg vil gerne understrege, at når vi ikke har det, skyldes det ikke skatteministeren. Jeg synes, skatteministeren førte forhandlingerne på en god og sober måde, men vi må altså konstatere, at det fremadrettede, som vi alle er enige om der er brug for, må vi så vente med.

Vi har så et forslag liggende her, som jeg vil sige mere går på fortiden end fremtiden, og man kan jo komme med lange redegørelser om, hvorfor det, der blev vedtaget helt tilbage i 1982, ikke er blevet fulgt i praksis.

Det kan man jo stille mange spørgsmål til, men jeg mener, at skatteministeren så gjorde det rigtige sidste år med sin cirkulærepræcisering af, at der nu bliver administreret, sådan som man burde have administreret i en lang række foregående år.

Man kan så stille sådan et mere principielt spørgsmål: Når der har været fejl ikke bare ude i de enkelte kraftvarmeværker, men åbenbart også inde i selve ministeriet, gør en minister så det rigtige ved at præcisere lovgivningen med et cirkulære og så fremsætte et lovforslag, der igen fastslår det, cirkulæret fastslår, som er en præcisering af loven tilbage til 1982? Er det regeringen, der skal bære det igennem?

Den ene holdning til cirkulæret var, at den præcisering er regeringens ansvar. Mit parti har ikke på noget tidspunkt haft skatteministerposten. Vi kan altså enten undlade at stemme ud fra det sådan helt principielle, at det må være den til enhver tid siddende regering, der skal sørge for, at der administreres efter gældende love, og er det nødvendigt med nogle beslutninger, så er det regeringen, der træffer dem. Vi dadler den ikke, men vi synes ikke, vi vil tage ansvaret fra den.

Den anden holdning er, om det ikke er rimeligt at støtte regeringen, når den kommer med et cirkulære, der så bliver efterfulgt af et lovforslag, hvis man mener, regeringen gør det rigtige. Det synes jeg faktisk er en ganske spændende overvejelse, for der er i princippet to muligheder. Jeg synes, de er lidt principielle, og det vil jeg faktisk gerne have lov til at overveje lidt yderligere.

Jeg understreger, at ministeren helt igennem har gjort det korrekte, så hvis konklusionen bliver, at vi siger o.k., vi undlader at stemme, så ligger der ingen kritik af ministeren i det. Kritikken må gå på dem, der har haft ansvaret tidligere end ministeren.

Men jeg synes, det er en lidt interessant ting, hvordan man rettelig forholder sig. Det har jeg i og for sig lyst til også sådan rent statsretligt at overveje lidt mere, men jeg håber, jeg over for ministeren har gjort sådan to problemstillinger klar. Det er lidt, hvem der tager ansvar for et lovforslag, der præciserer et cirkulære, som er ministerens ansvar. Det synes jeg i grunden ikke er helt enkelt.

Derfor munder min tale ud i nogle yderligere overvejelser, men det synes jeg faktisk er legitimt med den meget specielle situation, vi står i, som ikke er ministerens aktuelle ansvar.

Skatteministeren (Ole Stavad):

Jeg vil godt starte med at takke hr. Flemming Kofod-Svendsen for de bemærkninger, han kom med. Jeg vil så bare lige understrege, at ud fra alt, hvad jeg har kunnet finde, og alt det, der har været bragt frem fra perioden, hvor vi må erkende, at der er foregået en forvaltning, der ikke har været tilfredsstillende – for at sige det på jysk – er der ikke over for mig frembragt nogen oplysninger om, at nogen minister – uanset hvilken farve den pågældende har haft – har været vidende om, at der foregik en administration, som ikke ud fra vores bedste overbe-

visning var i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Så er jeg i øvrigt enig i hr. Kim Behnkes definition af loven som en tynd kop te. Man kan også sige det på jysk, som bondemanden sagde, da han klippede grisen: Meget skrig og skrål, men grumme lidt uld.

Omvendt er det på den anden side et særdeles nødvendigt lovforslag, for med elliberaliseringen skrider hele grundlaget for den afgiftslov, vi skal forvalte efter.

Forudsætningen i den eksisterende lovgivning er, at el sælges til godkendte priser, hvor man kan gøre op, hvor meget brændsel der indregnes i elprisen, og den pris, der godkendes i Elprisudvalget, er den, man sælger til. Den retstilstand eksisterer allerede i dag stort set ikke længere, ikke mindst når vi ser på det jysk-fynske område.

Derfor er denne reparation her nødvendig, og derfor er jeg da også glad for at kunne konstatere, at der i hvert fald med de bemærkninger, der er faldet her i dag, med sikkerhed ikke bør være noget flertal imod, at den lovgivning vedtages.

Jeg synes, at hr. Flemming Kofod-Svendsen havde nogle interessante betragtninger til sidst. Det er selvfølgelig de enkelte partier, der gør op med sig selv, hvordan de vil forholde sig til lovforslaget. Jeg er overbevist om, at man ikke kan finde noget citat – og skulle man finde det, så vil det være forkert – hvor jeg har forsøgt at lægge det, der er mit ansvar, nemlig håndhævelsen af loven, over på andre. Derfor vil jeg gerne understrege, at det ansvar vedstår jeg; det ansvar er en ministers.

Omvendt kan jeg ikke helt lade være med at undre mig en lille smule over visse diskussioner i forløbet, for det er vel også i Folketingets interesse, at den minister, der sidder, overholder og varetager loven i overensstemmelse med det, som Folketinget har vedtaget.

Jeg må i hvert fald konstatere, at hvis det er sådan, at en minister ikke gør det, så er det ikke kun et Folketings ret, så er det næsten et Folketings pligt forholdsvis hurtigt at sørge for, at den pågældende ikke fortsætter som minister i frygtelig lang tid.

Jeg kan så heller ikke lade være med at sige til nogle af de bemærkninger, der er faldet – jeg tror specielt, det var hr. Frank Dahlgaards – at man kunne få den forkerte opfattelse, at det, vi sad og forhandlede, som nu ikke blev til noget i denne omgang, var noget, der ville betyde en

skærpe i forhold til fjernvarmeforbrugerne. Det var det modsatte. Hvis vi tæller det sammen over den årrække, hvor vi indkørte det med overgang, var det nogle hundrede millioner kroner, det var på den anden side af den halve milliard kroner, vi ville få mindre ind i statskassen, end vi ville få, hvis det er sådan, at vi fastholder eksisterende lovgivning. Det synes jeg er et lidt vigtigt signal med den debat, der har været i offentligheden.

Det er så også rigtigt, som det er fremgået af ordførerbemærkningerne, at det ville betyde, at nogle af de centrale kraftvarmeværker måtte tåle en stigning i afgiften, der lå i størrelsesordenen op imod 20-30 kr. om måneden. Men det var jo netop for at forsøge at løse nogle af de problemer, som jeg synes hr. Kim Behnke meget præcist påpegede i forhold til f.eks. barmarksværker, altså værker, hvor der er ekstremt høje priser. Hvis vi tager den billigste og den dyreste varme for fjernvarmeforbrugerne, kan vi vel konstatere, at vi er tæt op imod en tre gange så høj pris for de absolut dyreste i forhold til de absolut billigste, og en ikke ubetydelig del, som retstilstanden hidtil er blevet fortolket, har skyldtes, at de, der har haft den laveste varmepris, har haft et gammelt net, der har været afskrevet, og derudover, vil jeg sige til hr. Kim Behnke, har de også kun betalt ca. en tredjedel i afgift af, hvad en lang række andre forbrugere har betalt.

Derfor synes jeg, det var kloge ord, hr. Kim Behnke sagde, og jeg tror, det ville være klogt, at vi også snakkede lidt sammen til efteråret om, hvordan vi skal indrette den endelige lovgivning fremadrettet, for jeg synes, at det, hr. Kim Behnke har sagt både ved det foregående lovforslag og ved det her, signalerer, at han har en stor indsigt i området og også en saglig indgang til området, og det takker jeg for.

Hr. Kim Behnke håber så, at den retssag, der er anlagt ved Landsskatteretten – men det er ikke en retssag, Landsskatteretten er en administrativ klagemyndighed – vil blive vundet. Ja, det kan man jo altid som forbruger eller af hensyn til sit vælgerbagland have et ønske om. Det kan jeg have stor forståelse for. Men hvis vi ser det ud fra en politisk synsvinkel, ville det så være fair, hvis det var sådan, at vi skulle fortsætte en retstilstand, hvor visse store byer betaler en afgift, der er langt under halvdelen af det, vi byder alle andre danskere at betale? Ville det være en rimelig retstilstand på sigt? Er hr. Kim Behnkes indgang ikke også, at vi bør sigte imod

– med de overgange, der nu skal til – en lige-
stilling, som vil betyde, at nogle af dem, der har
de højeste afgifter, kan få en vis lempelse, og at
de, der har de absolut laveste, kommer til at be-
tale en større mere? Er det ikke rimeligt også
efter hr. Kim Behnkes måde at opfatte tingene
på?

Som sagt skal jeg takke for, at der har været
en rimelig venlig modtagelse af lovforslaget. Jeg
vil da opfordre til, at de, der siger, de ikke vil
forhindre, at det bliver vedtaget, men samtidig
har tilkendegivet, at de nok ikke vil stemme for,
overvejer, om de synes, det er en hensigtsmæs-
sig måde, for med det, jeg har sagt her, har jeg
også meget kraftigt tilkendegivet, at de ikke på-
tager sig noget ansvar, som er mit, men alene er
med til at sikre, at vi har en lovgivning, der
også kan fungere i et elliberaliseret marked.

De problemer, vi forsøgte at løse med hensyn
til de meget store forskelle, derunder for bar-
marksværkerne, som hr. Kim Behnke var inde
på, forsvinder jo ikke, fordi vi ikke har magtet
at løse dem i denne her omgang. Det er derfor,
jeg på regeringens vegne har bebudet, at jeg
ville gøre mig umage for, at vi kan finde en mo-
del, som jeg selv tror ligger forholdsvis tæt på
det, vi forhandlede, og vi var faktisk tæt på et
resultat med det, vi havde ude til høring, som
kan bære igennem til efteråret. Jeg håber så, at
vi undgår en turbulens med nogle misforståel-
ser, selv om jeg godt ved, det er besværligt, når
man sidder i en proces og ting bliver blandet
sammen.

Men i hvert fald en udstrakt hånd fra rege-
ringen også til det videre forløb. Vi laver nok,
om jeg så må sige, en reparation, som er helt
nødvendig nu, men mange vil forhåbentlig også
være med til at klare det fremadrettede, når vi
mødes til en ny folketingsssamling til oktober.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg har et par korte bemærkninger. Først til hr.
Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Da vores ordfører, hr. Søren Kolstrup, ikke kan
være til stede, skal jeg bare meddele, at det er
bekendt, at vi er imod hele den udvikling, der
er sat i gang med elreformen.

I konsekvens af den modstand vil vi også
stemme imod det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Blot en kommentar til ministerens bemærknin-
ger, som var noget i retning af, at Folketingets
partier vel egentlig har pligt til at støtte den re-
gering og de ministre, som håndhæver gælden-
de ret. Sådan principielt: Ja. Men vi har vel også
pligt til at sørge for, at man ikke lukker af for
virkningerne af en domstolsprøvelse. Den er
der nu udsigt til med den landsskatteretsanke,
som formentlig ruller videre igennem dom-
stolssystemet til Højesteret.

Der var udsigt til, som bl.a. Kommunernes
Landsforening i sit høringssvar gav udtryk for,
at det udkast til en lov, der var på vej, men altså
nu er ændret, ville have lukket af for virknin-
gerne af en domstolsprøvelse. Det gør det her
ikke på samme måde. Så vist skal vi se fremad,
men vi skal også sørge for, at det, der er sket i
fortiden, kan blive domstolsprøvet og kan få
virkninger på en ordentlig måde.

Man har sat disse afgifter så meget i vejret
som følge af dette cirkulære. Det mener man er
gældende ret. Jeg vil da næsten også tro at det
er det, men jeg er i tvivl, og nu får vi domstols-
prøvelsen af det. Det har bevirket ganske over-
ordentlig store stigninger i varmeudgifterne i
de store provinsbyer, så vi synes ikke, at man i
virkelighedens verden skal give den endnu et
nøk. Selv om det bare er en lille yderligere stig-
ning for de varmemefbrugere, skal der lige være
en pause.

Det er årsagen til vores indstilling til det
foreliggende lovforslag.

Skatteministeren (Ole Stavad):

Kun lige en præcisering: Hvis vi havde gen-
nemført den lovgivning, vi – kan vi sige – langt
hen ad vejen havde forhandlet os frem til, ville
det jo ikke have stoppet den tvist, der var. Den
vedrører konkret en periode, der ligger tilbage
fra efter september sidste år.

Den tvist ville under alle omstændigheder,
hvis man havde ønsket det, kunne finde sin af-
gørelse ved Landsskatteretten, domstolene,
hvor langt man nu ville gå med den. Men hr.
Frank Dahlgaard har selvfølgelig ret i, at i det
øjeblik, der er et nyt lovgrundlag, ville en afgø-
relse selvfølgelig ikke bære ind i det nye
lovgrundlag.

Hr. Frank Dahlgaard har ret i, at den måde,
vi nu har udformet – om jeg så må sige – repara-
tionslovforslaget her på, også betyder, at en
eventuel afgørelse, der måtte gå skattemyndig-

hederne imod, ikke stopper på det tidspunkt, hvor det nye lovgrundlag, vi her behandler, bliver repareret, så det kan også fungere efter elliberaliseringen. Den forskel er der.

Det havde ikke standset, at man i Landsskatteretten og hos domstolen kunne behandle sagen, men den har selvfølgelig fået en tidsmæssig mindre udstrækning.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 130:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af arbejdsmarkedsbidrag for personer under 18 år.

Af Kim Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 20/4 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Ole Stavad):

Det her beslutningsforslag om afskaffelse af arbejdsmarkedsbidrag for personer under 18 år er fremsat af Fremskridtspartiet.

Forslagsstillerne er af den, så vidt jeg kan læse det, fejlagtige opfattelse, at arbejdsmarkedsbidrag er brugerbetaling, som derfor kun skal betales af de personer på arbejdsmarkedet, som får andel i de ydelser, som arbejdsmarkedsbidraget er med til at finansiere. Det gælder ifølge Fremskridtspartiet kun personer over 18 år.

Lad mig derfor kort rydde denne misforståelse af vejen. Arbejdsmarkedsbidraget blev indført i 1993 med virkning fra 1994 som led i reformerne på arbejdsmarkeds- og pensions-

området. Arbejdsmarkedsbidraget skal betales af alle med indkomst fra erhvervsarbejde uanset indkomstens størrelse og uafhængig af den erhvervsaktives alder.

I modsætning til traditionelle indkomstskatter opgøres arbejdsmarkedsbidraget efter et bruttoprincip. Det vil sige, at bundgrænse og fradragsregler, som findes på indkomstskatteområdet, ikke gælder for arbejdsmarkedsbidraget. Dette muliggjorde, at arbejdsmarkedsbidraget kunne overtage finansieringen af en del af de velfærdsydelse, som hidtil var blevet finansieret over indkomstskatterne. Herved blev indkomstskattesystemet aflastet med nedsættelse af de statslige personskatter for alle til følge.

Det har imidlertid aldrig været hensigten, og det fremgår direkte af loven, at betalingen af arbejdsmarkedsbidrag automatisk udløser ret til at få andel i de velfærdsydelser, som bidraget er med til at finansiere. I lovteksten er det utvetydigt fastslået, at de udgiftsområder, som finansieres af Arbejdsmarkedsfonden, henhører under de pågældende ressortministre. På jævnt dansk betyder det, at retten til at få f.eks. dagpenge ved ledighed eller sygdom, orlovsydelse eller førtidspension uændret afhænger af, om betingelserne i lovgivningen på de respektive områder er opfyldt.

Når det er sagt, vil jeg gerne fremhæve, at arbejdsmarkedsbidraget på bedste vis understøtter det grundlæggende princip i det danske velfærdssystem om, at alle betaler efter evne for de ydelser og tilbud, som samfundet stiller til rådighed.

At fritage unge under 18 år eller for den sags skyld andre befolkningsgrupper med indkomster fra erhvervsarbejde for at betale arbejdsmarkedsbidrag vil betyde, at der er færre penge til at finansiere velfærdssamfundet med – med deraf følgende skattestigninger eller nedskæringer i den offentlige sektor. Det er grundlæggende fornuftigt, at også unge under 18 år udover at opnå deres første erfaring på arbejdsmarkedet gennem et lønnet job bliver opmærksomme på det rimelige i, at man som samfundsborger yder sit til det offentlige tilbud om de tryghedsskabende foranstaltninger.

Med en bidragsprocent på 8 er det sikret, at unge med beskedne indtægter under frikortgrænsen pålægges en rimelig, men beskeden betaling til det velfærdssamfund, som de allerede har og med udsigt til mange år på arbejdsmarkedet vil få yderligere gavn og glæde af. Blandt de offentlige velfærdsydelser, som sær-